

Изм. №.....

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА НАОА

проф. д.ф.н. Боян Биолчев

З А Я В Л Е Н И Е

от професор д-р Запрян Ангелов Козлуджов

Ректор на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

Относно: процедура за програмна акредитация на професионално направление

Уважаеми господин Председател,

Моля да бъде открита и осъществена процедура за **програмна акредитация на професионално направление 2.1. ФИЛОЛОГИЯ** в образователните степени:

ОКС "Бакалавър": Българска филология (редовно и задочно); Английска филология; Руска филология (редовно и задочно); Френска филология; Приложна лингвистика (Английски език с втори чужд език); Приложна лингвистика (Немски език с втори чужд език); Приложна лингвистика (Френски език с втори чужд език); Лингвистика с информационни технологии (Английски език с втори чужд език);

ОКС "Магистър": Славянска филология - чешки език, полски език, сръбски и хърватски език; Балканистика;

ОКС "Магистър след бакалавър": Актуална българистика; Актуална русистика; Лингвистика и превод (английски език); Приложна лингвистика (испански език)¹

съгласно чл. 81, ал. 1, т. 2а (или 2б) и ал.8 от Закона за висшето образование (ЗВО).

Прилагаме следните документи:

1. **Доклад-самооценка** по утвърдените от НАОА критерии (2 екземпляра) и приложения (1 екземпляр) - книжно тяло и електронен носител (формат MS WORD, MS EXCEL).

2. **Доклад за изпълнение** на задължителните препоръки на Акредитационния съвет от предходната процедура (2 екземпляра).

3. **Препис-извлечение от Протокола на АС** за приемане на документацията по т. 1 и т. 2.

4. **Становище на МОМН** за съответствие на структурата на висшето училище с изискванията на ЗВО.

Академичното ръководство декларира своята готовност за оказване на съдействие на органите на НАОА до приключване на процедурата.

Подпис:

печат

¹ Изготвен съгласно **Критериална система**, приета на заседание на Акредитационния съвет на НАОА на 10.11.2011 г. (в сила от 01.12.2011 г.).

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ "ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"
ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

Утвърждавам:

Ректор:
(Проф. д-р Запрян Козлуджов)

ДОКЛАД – САМООЦЕНКА

ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 2.1. "ФИЛОЛОГИЯ"

Шифър 2.1. от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, утвърден с Постановление № 125 от 24. 06. 2002 г. (Обн., ДВ, бр. 64 от 2.07.2002 г., в сила от 2.07.2002 г.; изм. с Решение № 10827 от 27.11.2003 г. на ВАС на РБ - бр. 106 от 5.12.2003 г., в сила от 5.12.2003 г.; изм., бр. 32 от 12.04.2005 г., доп., бр. 94 от 25.11.2005). г.

Декан:
(Доц. д-р Живко Иванов)

Докладът е изготвен от комисия в състав:²

Председател: Доц. д-р Петя Бъркалова

Членове: Доц. д-р Константин Куцаров, гл. ас. д-р Таня Маджарова, гл. ас. д-р Димитър Кръстев, гл. ас. д-р Милена Стойкова, гл. ас. д-р Борян Янев, гл. ас. д-р Гергина Кръстева, гл. ас. д-р Златороса Неделчева-Белфанте, гл. ас. д-р Росица Декова, гл. ас. д-р Веселка Ненкова, гл. ас. Веселина Койнакова, гл. ас. Фани Бойкова

Докладът е приет на:

- ✓ Декански съвет на 10.XII.2012 г.
- ✓ Факултетски съвет на Филологически факултет на 10.XII.2012 г.
- ✓ Академичен съвет на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" на 17.XII.2013 г.

ПЛОВДИВ, 25 януари 2013 г.

² Приета с решение на ФС, ПРОТОКОЛ №153/ от 8.X.2012 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.1.1.1. Стандарти за разработване на учебна документация за обучение в застъпените образователни степени – квалификационни характеристики, учебни планове и програми по образователно-квалификационните степени, чието съдържание и качество са в съответствие с целите на професионалното направление	16
1.1.1.2. Съотношение на задължителните, избираемите и факултативните дисциплини	18
1.1.1.2.1. Анализи на учебната документация	21
1.1.1.2.2. Административен контрол по състоянието на учебната документация.....	23
1.1.1.3. Налични данни (материали, програми и др.) от учебна документация на български и/или на чуждестранни ВУ, с приоритет от европространството на висшето образование.....	25
1.1.1.4. Мнения на студенти и потребители	31
1.2.1.1. Хабилитирани преподаватели на първи ОТД	34
Възрастова структура на академичния състав.....	35
Квалификационна структура на академичния състав	36
Възрастова структура по специалности.....	37
1.2.1.2. Хабилитирани преподаватели на втори ОТД.....	37
1.3.1.1. Аудиторна площ за учебна заетост в кв.м. на 1 студент, обучаван в ОКС, съгласно изискванията на РИОКОЗ.....	40
1.3.1.2. Брой работни места за аудиторна и лабораторна работа на 100 студенти, с които се разполага в професионалното направление	41
1.3.1.3. Лабораторна площ за изследователска дейност в кв.м. на 1 преподавател на ОТД, с която се разполага в професионалното направление	41
1.3.1.4. Характеристика на друга специфична учебна база (за нуждите на обучението в ОКС или професионалното направление като цяло).....	41
1.3.1.4. Характеристика на специфичната учебна база.	43
1.3.2.1. Брой компютри на 100 студенти за обучение в ОКС	45
1.3.2.2. Площ в кв.м. на компютърни зали на 100 студенти, ползвани за обучение в ОКС.....	45
1.3.2.3. Поддържане на актуалността на библиотечния фонд на професионалното направление и периодичното му обновяване	45
1.3.2.4. Използваемост на информационни центрове от студентите в ОКС.....	45
1.4.1.1. 1) Общоуниверситетски конференции и научни семинари за обсъждане на проблеми, свързани с осъвременяване методите на преподаване; 2) Редовни обучения на преподавателите за въвеждане на съвременни методи на преподаване; 3) % практически занятия	50
1.4.1.1. Конференции и научни семинари за обсъждане на осъвременяване на методиката на преподаване. .	54
1.4.2.1. Мнението на студентите за нивото на получените знания, съдържанието на учебния план, методите на преподаване, за перспективите за работа по специалността и съответните препоръки.	54
1.4.3.1. Студенти, провели частично обучение по ОКС в други ВУ у нас и в чужбина	55
1.5.1.1. Брой на преподавателите на първи ОТД, които водят профилиращи дисциплини, отнесен към общия брой на профилиращите дисциплини	61
1.5.2.1. Брой на профилиращите дисциплини, които са осигурени със собствени учебници, учебни пособия и материали за обучение, отнесен към общия брой на профилиращите дисциплини.....	63

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА (ПЕЧАТ НА ХАРТИЯ)

Доклад за изпълнение на задължителните препоръки на Акредитационния съвет от предходната процедура (2 екз.)

Приложения (1 екз.)

- **Учебни планове** (с квалификационни характеристики и правила за учебния процес)
- **Таблица „По-важни съотношения“** (ОТД/ВЪНШНИ (хонорувани); Хабилитирани/Нехабилитирани; Курсове и форми на контрол; Разпределение на общия хорариум – задължителни, педагогически, избираеми, факултативни
- **Таблица „Средна възраст на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове“** (
- **Таблица „Основни съотношения по чл.17 от ЗВО (1.2.1.1)**
- **Таблица „Възрастова и квалификационна структура на преподавателския състав, осигуряващ задължителните и избираемите дисциплини в специалност“**

Списък на схемите в доклада

1 РЕД И ПРОЦЕДУРА ЗА СЪЗДАВАНЕ И ПРОМЯНА НА УЧЕБЕН ПЛАН	17
2 ОБРАТНА ВРЪЗКА ЗА РАЗПИСАНИЕ НА ЗАНЯТИЯ	24
3 ВРЪЗКИ КЪМ ОТГОВОРИ НА СТУДЕНТИ – ПОЗНАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ	32
4 ИНФОРМИРАНост ЗА УЧЕБНИ ПРОГРАМИ И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПУСКАНЕ ДО ИЗПИТ	33
5 КВАЛИФИКАЦИОННА СТРУКТУРА - СРАВНЕНИЕ ПО ГОДИНИ	36
6 ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА ПО ДЛЪЖНОСТИ И СТЕПЕНИ	37
7 МАТЕРИАЛНА БАЗА - СРАВНЕНИЕ 2007/2011	39
8 МНЕНИЯ НА СТУДЕНТИ – АНКЕТА №2	55

Списък на таблиците

0-I КВАЛИФИКАЦИОННИ ХАРАКТЕРИСТИКИ	16
0-II ПАРТНЬОРСКИ ХУМАНИТАРНИ ИНСТИТУЦИИ	22
0-III ВЪЗРАСТОВИ ПАРАМЕТРИ И СЪОТНОШЕНИЯ ПО ЧЛ.17 ОТ ЗВО	35
0-IV АУДИТОРНИ И ЛАБОРАТОРНИ ПЛОЩИ	40
0-V КОМПЮТРИ (ПЛОЩ, МЕСТА, БРОЙ)	45
0-VI ЛЕКТОРИ (НАШИ И ЧУЖДИ)	59
0-VII ИЗХОДЯЩА МОБИЛНОСТ (ЕРАЗЪМ)	60
0-VIII ВХОДЯЩА МОБИЛНОСТ (ЕРАЗЪМ)	60

Списък на акредитираните специалности

A1.1. ОКС "Бакалавър": Българска филология
A1.2. ОКС "Бакалавър": Българска филология - задочно обучение
A2. ОКС "Бакалавър": Английска филология
A3.1. ОКС "Бакалавър": Руска филология
A3.2. ОКС "Бакалавър": Руска филология - задочно обучение
A4. ОКС "Бакалавър": Френска филология
A5. ОКС "Бакалавър": Приложна лингвистика (Английски език с втори чужд език)
A6. ОКС "Бакалавър": Приложна лингвистика (Немски език с втори чужд език)
A7. ОКС "Бакалавър": Приложна лингвистика (Френски език с втори чужд език)
A8. ОКС "Бакалавър": Лингвистика с информационни технологии (Английски език с втори чужд език)
A9. ОКС "Магистър": Славянска филология - чешки език, полски език, сръбски и хърватски език
A10. ОКС "Магистър": Балканистика
A11. ОКС "Магистър след бакалавър": Актуална българистика
A12. ОКС "Магистър след бакалавър": Актуална русистика
A13. ОКС "Магистър след бакалавър": Лингвистика и превод (английски език)
A14. ОКС "Магистър след бакалавър": Приложна лингвистика (испански език)

УВОД

ИСТОРИЯ И РАЗВИТИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕТО

Пловдивският университет "Паисий Хилендарски" наследява десетилетни традиции в града, поставени от Полувисшия институт за прогимназиални учители и Държавния университет (с агрономо-лесовъдски и медицински факултет).

С Указ на МНП от 1 юли 1961 г. се открива Висш педагогически институт за подготовка на учители по математика, физика, химия и биология. През 1972 г. Висшият педагогически институт се преобразува в **Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“**.

Днес Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ легитимира и защитава името си на Университет, обучавайки студенти в повече от 70 специалности по природни, хуманитарни, обществени и икономически науки, структурирани в 9 факултета.

Специалността **Българска филология**, открита като първа хуманитарна специалност в университета през 1973 година, дава тласък на развитието на пловдивската хуманитаристика. Днес, след почти четири десетилетия, повече от половината факултети са с хуманитарна насоченост, а от филологическото направление пряко се отделиха и образуваха два факултета – Философско-историческият и Педагогическият.

В **Доклада самооценка** е направен преглед на сегашното състояние на професионалното направление „Филологии“, което продължава да се развива динамично. Информацията отбелязва най-важните моменти от богатата и разностранна дейност на Филологическия факултет, стреми се да отговори строго на критериите и изискванията, поставени от НАОА, както и да представи добри иновативни практики.

Поради обема и сложността на изготвяната информация и след консултации с експерти на НАОА, в пълен вид е представена документацията в електронен вариант (освен препоръчаните документни и таблични формати, предлагаме също презентации и портативни документни формати, които улесняват запознаването с твърде обширната информация).

След положително решение на **Академичния съвет от 17.XII.2012 г.** и в съответствие с чл. 81. (2), б) на ЗВО Ректорът на Пловдивския университет депозира пред НАОА **Доклад самооценка** за програмна акредитация на професионално направление **2.1 Филология** към Филологическия факултет.

АКРЕДИТАЦИОННА ИСТОРИЯ

ПРЕДХОДНА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ

Филологическият факултет след 1990 се развива изключително динамично и през 2012 година достига 32 бакалавърски специалности и 2 магистърски в редовно обучение, 4 бакалавърски програми в задочно обучение, 12 магистърски програми и 4 специализации. През 2004 с решение на МС на 13.05.2004 г. беше създаден Философско-историческият факултет, а административното му формиране приключи със свикване на ОС и избор на ФС и декан на 15.11.2004. В периода 2003-2007 година Филологическият факултет откри две нови специалности в бакалавърска степен: „Английски и френски език“ и „Български език и испански език“ (в рамките на двустранния договор за сътрудничество между Република България и Кралство Испания).

През 2006 година факултетът внася заявление за програмна акредитация, която се провежда през ноември 2007 и завършва с оценка Мн.добър на 23.I.2008 (Решение на НАОА).

САНК В РАМКТЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

С Решение №22 от 15.02.2010 година (Протокол № 29) Академичният съвет утвърждава

Доклад самооценка за функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав и Доклад самооценка за изпълнение на препоръките, направени от АС на НАОА при институционалната акредитация на ПУ "Паисий Хилендарски", изготвени в отговор на писмо от ПК по САНК (изх. № 1264 от 12.12.2009 г.). В рамките на този доклад Филологическият факултет прилага своите отговори на направените при първата програмна акредитация препоръки.

САНК ПО НАПРАВЛЕНИЯ

РЕШЕНИЕ НА ПКХНИ ОТ 12.05.2011 ПО СЛЕДАКРЕДИТАЦИОНЕН ДОКЛАД ЗА ПН 2.1. ФИЛОЛОГИЯ

Одобрява направените промени и препоръчва довършване на частичните действия по Препоръка №2³: измененията в МП Културни дейности в туризма с оглед на съответствието с направлението.

Филологическият факултет уведомява НАОА, че тази програма е **предложена за акредитация от други звена на университета** – Факултетът по икономически и социални науки и Филиал Кърджали (Смолян), където програмата е включена в Професионално направление 3.9. Туризъм.

САНК С ИСКАНЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА КАПАЦИТЕТА

Съгласно чл. 83 ал. 6 от Закона за висшето образование и критериите на Националната агенция за оценяване и акредитация от 03.01.2008 г. Филологическият факултет поиска промяна на капацитета поради разкриването на голям брой специалности в ПН 2.1 Филология с представяне на доклад и приложения, отговарящи на изискванията на агенцията. На заседание от 02.03.2011г. (Протокол №7) ПКХНИ е приела доклада по процедурата, изготвен от проф. д.ф.н. Василка Радева, и провела гласуване в съответствие с чл. 12, ал.10 от Правилника за дейността на НАОА. В резултат се изменя капацитетът на професионално направление 2.1 Филология в ПУ "Паисий Хилендарски", Филологически факултет, определен с решение на ПКХНИ (Протокол № 2 от 23.01.2008г.), общо за направлението от 1960 студенти (1390 за ОКС "бакалавър" в редовна и задочна форма на обучение и 570 за ОКС "магистър"), на общо 2480 студенти в редовна и задочна форма на обучение (1910 за ОКС "бакалавър", от които 1560 за редовно и 350 за задочно, а за ОКС "магистър" капацитетът остава без изменение - 570 студенти).

ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИ

ПРЕПОРЪКИ ОТ ПРЕХОДНА АКРЕДИТАЦИЯ – 2008 ГОДИНА

Направени от НАОА с препис-извлечение от Протокол от заседание № 16 на Акредитационния съвет на НАОА, проведено на 12.05.2011 г. (С този протокол се прави преглед на изпълнението на акредитацията от 2008 година и степента на изпълнение на препоръките, направени към 2008 година)

Акредитационният съвет констатира, че Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ - Филологическият факултет са изпълнили препоръки № 1, № 3 и № 4 и частично препоръка №2, формулирани в решението на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 19.12.2007 г. (Протокол № 49) при програмна акредитация на професионално направление 2.1. „Филология“ за образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, на основание обща оценка „много добра“.

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“- Филологическият факултет да изпълнят цялостно препоръка № 2 до началото на учебната 2011/2012 год.

- препоръка № 2: „За да бъде открита предлаганата магистърска програма „Културни и социални дейности в туризма“ трябва да се реструктурира с оглед на обвързаността и с направление 2.1. Филология, а процентът на хабилитираните преподаватели на ОТД да се приведе към нормативните изисквания“. Срок за изпълнение: учебната 2009/2010 г.

³ ПРЕПОРЪКА НА НАОА, САНК, 12.V.2011 г.: Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“- Филологическият факултет да изпълнят цялостно препоръка № 2 до началото на учебната 2011/2012 год.- препоръка № 2: „За да бъде открита предлаганата магистърска програма „Културни и социални дейности в туризма“ трябва да се реструктурира с оглед на обвързаността и с направление 2.1. Филология, а процентът на хабилитираните преподаватели на ОТД да се приведе към нормативните изисквания“.

[Отговор, Филологически факултет] От учебната 2001/2012 година магистърска програма „Културни и социални дейности в туризма“ се предлага от Факултета по икономически и социални науки и не е в разпореждане на Филологическия факултет.

ПРЕПОРЪКИ ОТ ПРЕХОДНА АКРЕДИТАЦИЯ – 2011 ГОДИНА

Направени от НАОА с решение на ПКХНИ от 8.II.2011 (уведомително писмо от 29.III.2011) по повод на доклад за разширение на капацитета в резултат на откриване на нови специалности в ПН 2.1. Филология

Мотивирани отговори:

1. [Заклучение на НАОА] Исканият капацитет за обучение на студенти в професионално направление **2.1. Филология** е в рамките на утвърдения от НАОА (Рег. № 37/17.01.2007 г.) капацитет при институционалната акредитация на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. – **Не изисква отговор от доклада.**

2. [Заклучение на НАОА] Оценката „много добра“, дадена при програмната акредитация, отразява и утвърждаването на Пловдивския университет като средище за развитие на филологическата наука, нейното преподаване и усвояване. – **Не изисква отговор от доклада.**

3. [Препоръка на НАОА] Исканото увеличение на капацитета, добре мотивирано от състоянието на обучението в направление **2.1. Филология**, се отнася само до специалността **Приложна лингвистика** (ОКС бакалавър), чийто прием започва след програмната акредитация [от 2008]. Според обявените профили, които включват всички възможни комбинации от 2 и дори 3 езика, се обособяват повече от 20 модула, като три от тях се комбинират с информационни технологии. Ако занятията в тях са по отделни учебни програми, не е ясно как ще се осигурят с преподаватели и каква ще бъде тяхната натовареност.

[Отговор, Филологически факултет] Към специалностите от **Приложна лингвистика** и **Лингвистика с ИТ** има подчертан интерес от страна на кандидат-студентите. След четиригодишния курс на обучение те завършват с овладени **два езика** на равнище С1. В нито една програма няма обучение по 3 (три) езика.

Учебните планове и учебните програми са унифицирани. Това позволява да се събират в една група за занятията по чужд език (I или II) според степента на владение на езика. Водещи езици са английски, испански, немски, руски. По тях студентите се обучават в самостоятелни групи. Като втори чужд език, например новогръцки се комбинира с английски, немски, френски, руски. Броят на студентите може да варира и затова се налага събирането в една група.

С цел икономии във факултета не се допускат занятия в групи под 10 студенти. Същата схема се прилага и по отношение на немски, френски, руски, китайски, турски като втори чужд език. Организацията на учебния процес се осъществява от академични съветници. Към тях се обръщат студентите с въпроси, отнасящи се до обучението по специалностите от това направление.

В преподаването на чуждите езици участие вземат щатни и хонорувани преподаватели. Годишната им натовареност е в порядъка на 500-600 часа.

4. [Заклучение на НАОА] От прецизиране се нуждаят комбинации като руски език и западен език, английски и чужд език. На какво основание профилите английски език и физика, български език и история се включват в специалността приложна лингвистика?

[Отговор, Филологически факултет] Фактите са следните:

- Специалността „Английски език и физика“ е към **Факултета по физика и инженерни технологии** от учебната 2012/2013 година.
- Специалностите „Български език и история“ и „Руски език и западен език“ (английски, немски, френски) са от направление **„Педагогика на обучението по...“** По никое време те не са били причислявани към **ПН 2.1. Филология**. Завършилиите бакалавърската степен „Български език и история“ получават квалификация „учител по български език и история“, а от специалността

„Руски език и западен език“ – „Учител по руски език и по английски (немски, френски) език.

- Горепосочените специалности не са включени в специалността „Приложна лингвистика“.

5. [Заклучение на НАОА] Необходимо е ясно диференциране на специалността Приложна лингвистика както от Педагогика на обучението по..., така и от обучението по чужд език, и това да бъде отразено в учебните програми и планове.

[Отговор, Филологически факултет]

- Общи аспекти за специалностите „Приложна лингвистика“ и „Педагогика на обучението по български и чужд“ – приемният изпит е по един чужд език.
- За специалностите „Английски език и френски език“ и „Английски език и немски език“ приемните изпити са и по двата езика.
- От 2011/2012 тези две специалности не се предлагат за прием и обучение.

Различия:

- В специалностите от направление „Педагогика на обучението по ...“ освен часовете по практически чужд език учебният план включва теоретични курсове по изучавания език (изучаваните езици), история на литературата, написана на този език; методика на обучението. Получаваната квалификация е учител по български език и чужд език или по двата чужди езика.
- В специалността „Приложна лингвистика“ съгласно учебните планове на Филологическия факултет учителска квалификация бакалаврите получават само по първия език. Затова по първия език има теоретични курсове и история на литературата, методика.

По втория език учебният план предвижда преди всичко неговото практическо овладяване. Теоретичният курс е в намален хорариум и няма история на литературата.

6. [Заклучение на НАОА] В справката за академическия състав преобладават преподаватели по практически чужд език (напр. за новогръцки, турски и испански), като голяма част от тях са хонорувани. Турският език например е включен в три профила, а е посочено само едно преподаване по съвременен турски език. Известно е, че лингвистиката изисква и предполага владеене на съответния език, но не се изчерпва само с това.

[Отговор, Филологически факултет] Новогръцки език, испански език и турски език се изучават в направление „Педагогика на обучението по...“ в специалностите „Български език и новогръцки език“ („Балканистика“), „Български език и испански език“, „Български език и турски език“. По всеки от посочените езици освен практически курс в учебните планове са включени теоретични курсове и история на литературата на съответния език. Завършилите получават квалификация „... и учител по новогръцки (испански, турски) език“. Към днешната дата има назначени асистенти по трите езика на ОТД, но предстои обявяване на нови конкурси за асистенти по трите езика. По силата на междудържавни договори и договори между Филологическия факултет и сродни факултети съответния чужд език преподават лектори, носители на езика. В специалността „Приложна лингвистика“ тези езици са със статут на втори език. От това следва, че теоретичният курс е в намален хорариум, няма история на съответната литература.

7. [Заклучение на НАОА] По-целесъобразно е да се утвърдят и осигурят с преподаватели по теоретични курсове по лингвистика вече приетите студенти, след което да се откриват профили като английски и китайски, немски и китайски и пр.

[Отговор, Филологически факултет] По финансови причини не могат да бъдат спазени представените препоръки. Схемата е следната: преподаватели се назначават само за дисциплините от курса, до които е стигнал приемът и излиза на дневен ред реално обучение. Новите специалности се осигуряват с хонорувани преподаватели в зависимост от приема и неговата стабилност в първите две години. По китайски факултетът има подкрепата на Института Ханбан (Китай), Института „Конфуций“ и китайското посолство ([Китайският посланик дари на ПУ „П.](#)

Хилендарски” 1700 учебни пособия по китайски език); турски преподаватели имаме чрез двустранни договори с Института „Юнуз Емре“, университетите в Анкара, Ескишехир и Одрин (двустранни договори), университета Айдын (Еразъм); въвеждането на италиански език бе предшествено от подкрепа на италианското посолство и института (Писмо на Н.Пр. Стефано Бенацо; Италианският културен институт в Пловдив); за изучаването на гръцкия език имаме подкрепата на гръцкото и кипърското посолство (Република Кипър направи дарение), както и достатъчен брой двустранни и Еразъм договори.

Исканият капацитет за обучение на студенти в професионалното направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** е в рамките на утвърдения от НАОА (Рег. № 37 / 17.01.2007 г.) капацитет при институционалната акредитация на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

1. Оценката „много добра“, дадена при програмната акредитация, отразява и утвърждаването на Пловдивския университет като средище за развитие на филологическата наука, нейното преподаване и усвояване.

2. Исканото увеличение на капацитета, добре мотивирано от състоянието на обучението в направление 2.1. Филология, се отнася само до специалността **Приложна лингвистика** с ОКС бакалавър, чийто прием започва след програмната акредитация от 2008 година.

УВЕДОМЯВАНЕ НА НАОА ЗА НОВИ СПЕЦИАЛНОСТИ

Съгласно изискванията на НАОА с писмено заявление с изх.№П-422/22.V.2012 г. през 2012 година уведомяваме за откриването на нови специалности в акредитираните професионални направления **1.3 Педагогика на обучението по...** и **2.1 Филология** в следакредитационния период както следва:

2.1. ФИЛОЛОГИЯ; Френска филология; Английски с втори чужд език (испански език; италиански език; китайски език; новогръцки език; руски език; турски език; френски език; Немски с втори чужд език (английски език; испански език; китайски език; новогръцки език; руски език; турски език; френски език); Френски с втори чужд език (английски език; испански език; немски език; новогръцки език); Лингвистика с информационни технологии (английски с испански; френски; немски).

Приложени бяха следните документи:

1. Приложение за приема по години, специалности и брой студенти.
2. Препис-извлечение от Протоколи на ФС и АС за приемане на учебната документация.
ПРОТОКОЛ №125/ от 12.I.2009 г. (АС Протокол № 19/ 19.I.2009 г.)
ПРОТОКОЛ №136/ от 13.XII.2010 г. (АС Протокол № 37/ 20.XII.2010 г.)
ПРОТОКОЛ №144/ от 28.XI.2011 г. (АС Протокол № 9/ 19.XII.2010 г.)

НОРМАТИВНА БАЗА

АКАДЕМИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

Документацията по представените специалности и **Докладът** като цяло, в съответствие с изискванията на ЗВО и Критериите на НАОА за програмна акредитация на професионално направление, са обсъдени и **приети на съответните равнища**:

- Учебните програми на дисциплините за проектираните ОКС са приети от катедрените съвети.
- Учебната документация по предлаганите ОКС е приета на катедрени съвети на катедри във ФФ, ФС на ФФ и АС на ПУ.
- Докладът за програмна акредитация на професионално направление **2.1.Филология** е одобрен от Факултетния съвет на 10.XII.2012 с Протокол №155.
- Докладът за програмна акредитация на професионално направление **2.1.Филология** е приет от Академичния съвет на ПУ на 17.XII.2012 с Протокол №19.

- Автобиографиите на академичния състав в професионално направление 2.1.Филология са разработени по европейски изисквания и са публикувани в сайта на факултета, както и на специален електронен носител. (Разработени чрез модула на Eurorpass – връзка в сайта на факултета: [Автобиография](#)).
- Учебните програми на дисциплините са публикувани в сайта на факултета ([връзка](#)).

ДЪРЖАВНА НОРМАТИВНА БАЗА

Докладът самооценка за програмна акредитация на професионално направление 2.1.Филология към Филологическия факултет на ПУ е разработен в съответствие със следните законови и вътрешноуниверситетски нормативни документи:

- Закон за висше образование ([връзка](#))
- Правилник за устройството и дейността на ПУ ([връзка](#))
- Закон за развитието на академичния състав в Република България ([връзка](#));
- Правилник за развитието на академичния състав на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" ([връзка](#))
- Стратегия за развитие на ПУ (2011-2020) ([връзка](#))
- Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационни степени "бакалавър", "магистър" и "специалист" (ДВ, бр. 76/2002 г.). ([връзка](#))
- Наредба за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища (ДВ, бр. 89/2004 г.). ([връзка](#))
- Класификатор на областите на висше образование и професионалните направления ([връзка](#))
- ИНСТРУКЦИЯ No 2 от 29 юли 1994 г. за изискванията за заемане на длъжността "учител" или "възпитател" съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност (обн., ДВ, бр.69 от 26 август 1994 г.;изм., ДВ, бр.83 от 1994 г., бр.103 от 1995 г., бр.26 от 1996 г., бр.81 от 1997 г.; изм. и доп., бр.81 от 12 септември 2003 г.) ([връзка](#))

УНИВЕРСИТЕТСКА НОРМАТИВНА БАЗА

- [Стратегия за развитие на ПУ \(2011 - 2020 г.\)](#)
- [План-програма за развитие на ПУ \(2011 - 2012 г.\)](#)
- [Правилник за устройството и дейността на университета](#)
- [Правилник за атестиране на академичния състав на университета](#)
- [Правила за организация на учебния процес през учебната 2012/2013 г.](#)
- [Система за осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучението и на образователния продукт](#)
- [Етичен кодекс на работещите в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“](#)
- [Основни принципи за провеждане политиката на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за превенция срещу корупция](#)
- [Система за финансово управление и контрол](#)
- [Правилник за развитието на Академичния състав на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски"](#)

ФАКУЛТЕТНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

- Визия за хуманитарното образование през XXI век ([връзка](#))
- [Правна мрежа на деканите на хуманитарните факултети](#)
- [Програма за развитие на ФФ 2011-2015](#)
- [Европейска квалификационна рамка](#)
- [Национална квалификационна рамка](#)
- [Основна езикова рамка](#)
- [Стратегия за качеството](#) (Филологически факултет)

- [Длъжностни характеристики](#)
- [Факултетни специфични изисквания по ЗРАС](#)
- [Стандарт за магистърски програми](#)
- [Учебен процес](#)
- [Правила за учебния процес](#)
- [Правила за докторантското обучение](#)
- [Групов учебен план за докторанти](#)
- [Индивидуален план за учебна дейност](#)
- [Индивидуален план за научна дейност](#)

Гаранция за качеството на образованието в професионално направление **2.1.Филология** е съвременното равнище на разработената учебна документация, квалификацията на преподавателския състав, вътрешно-университетската нормативна документация, изградената системата за управление на образованието и научноизследователската (художествено-творческата) дейност, установените договорни отношения с наши и чужди институции и организации, материално-техническата и информационна база.

Учебната документация и преподавателският състав са представени и анализирани при съответните ОКС (А.1-А.14).

Образователната и научноизследователската дейност се организира, реализира и контролира от изградената **система за управление на качеството**, на основата на разработената **нормативна документация** в Университета и Факултета.

Материално-техническата и информационната база осигуряват условия за образователна и научноизследователска дейност. Филологическият факултет разполага с необходимата учебна база: зали за лекционна и семинарна работа; специализирани кабинети; компютърни зали; езикови центрове; библиотека; аудиовизуална и мултимедийна техника; непрекъснат 24-часов достъп до Интернет, мрежови услуги.

Необходимата **материално-техническа и информационна база** е представена и анализирана в съответните ОКС (А.1-А.14).

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Доклад самооценка (хартиен и електронен носител, стандартна уеб публикация, уеб публикация в системата КОМПАС)

Приложения – (електронен носител, стандартна уеб публикация, уеб публикация в системата КОМПАС)

УНИВЕРСИТЕТСКИ АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ

- UNIS – Университетска информационна система (статус и динамика на студенти)
- COMPASS - автоматизирана система за оценяване и акредитация
- ISONI – Информационна система за обслужване на научни изследвания
- MOODLE – Университетска платформа за дистанционна обучение

ФАКУЛТЕТНИ БАЗИ ДАННИ

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ::: Официален сайт <http://slovo.uni-plovdiv.bg>

Учебен отдел (за ФФ) – <http://studadmin.slovo.uni-plovdiv.bg/>

Факултетен сайт за кандидат-студенти – <http://ksk.slovo.uni-plovdiv.bg>

Катедрени сайтове

- Английска филология - <http://englishdept.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Българска литература и теория на литературата - <http://bltl.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Български език - <http://bgezik.slovo.uni-plovdiv.bg>

- История на литературата и сравнително литературознание - <http://complit.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Романистика и германистика - <http://def.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Общо езикознание и история на българския език - <http://linguistica.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Руска филология - <http://rusfil.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Славянска филология - <http://slavistica.slovo.uni-plovdiv.bg>

Центрове

- Руски културно-информационен център - <http://rumir.uni-plovdiv.bg/>
- Център за езици и межкултурна комуникация - <http://clit.slovo.uni-plovdiv.bg/>
- Test DaF център (Център за сертификация на владението на немски език) - <http://files.slovo.uni-plovdiv.bg/td/>

Библиотеки

- American corner (Американска библиотека и семинар) - <http://files.slovo.uni-plovdiv.bg/amcorner/>
- Славянска библиотека с [каталог](#)

Проекти

- Проект „Вокал“ - <http://files.slovo.uni-plovdiv.bg/clit/vocal.htm>
- Проект „Студенти по пътя на книгата“ - <http://bookproject.slovo.uni-plovdiv.bg/>
- Проект 250 години „История славянобългарска“ - <http://250.slovo.uni-plovdiv.bg/>
- Списание „ Славянски диалози“ - <http://slavdial.slovo.uni-plovdiv.bg/>

1. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Образователната дейност е един от главните приоритети за Пловдивския университет и в частност за Филологическия факултет. В професионално направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** е налице стремежът тя да бъде поставена на европейско равнище. Предлаганото обучение предпоставя подготовката на висококвалифицирани, аналитично мислещи и креативни специалисти (бакалаври, магистри и доктори) и провежда конкурентноспособни и интердисциплинарни научни изследвания. Постоянното актуализиране на учебния процес е съобразено с потребностите на обществото, развитието на науката и е в синхрон с въвеждането на съвременни методи на обучение.

Основният принцип при разработването на учебната документация е обвързването на образователната мисия, цели и задачи на всяка специалност и образователно-квалификационна степен с адекватно учебно съдържание, отговарящо на духа на класическото университетско образование, съчетано с поглед върху потребностите на динамичния пазар и с натрупване на кредити. Един от основните критерии, прилагани при оценката на учебната документация за всяка специалност, е този за съответствието между образователните цели и задачи, публикувани в квалификационните характеристики на специалностите, от една страна, и учебното съдържание, методите на преподаване и спецификата на обучението, от друга.

Факултетът обучава студенти в ОКС "Бакалавър" (4 години, 8 семестъра), редовна и задочна форма; ОКС "Магистър" (5 години, 10 семестъра), редовна форма; ОКС "Магистър" след бакалавър (2-4 семестъра), редовна и задочна форма.

Образователната дейност за осигуряване на образователно-квалификационната степен „бакалавър“ и " магистър " по специалностите от ПН **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** се организира въз основа на регламентираната *учебна документация* и осигурен *преподавателски състав* за обучение на студентите, съгласно европейското и националното законодателство и стратегията за развитие на университета.

Филологическият факултет изпълнява Програма за развитие [[Програма за развитие на ФФ 2011-2015](#)], основана на визията за хуманитарното образование през XXI век [[Програма за развитие на ФФ 2007-2011](#)], което има две основни задачи:

- Да отстоява със съвременни средства значимия факт, че българският език, книжовност и култура имат многовековно присъствие върху карта на Европа и света и са основен елемент на идентичността.
- Да прокара мост между старите и новите представи за мястото и ролята на езиците, литературите и културите за запазване на хуманитарната идея като основна платформа за споделяне на идентичности в глобализация се съвременен свят.

1.1. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ПРОВЕЖДА СПОРЕД ИЗИСКВАНИЯТА ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИ СТЕПЕНИ И СЪГЛАСНО ОБРАЗОВАТЕЛНАТА МИСИЯ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ВУ

Обучението на студентите се провежда според изискванията по образователно-квалификационни степени и съгласно образователната мисия, цели и задачи на ВУ

Мисията на Университета е:

- да реализира основните принципи на университетската идея – успешна социализация на младите хора, критическо обновяване и предаване на научни, културни и исторически традиции и създаване на модели на публично гражданско поведение.
- да пренася и продължава във времето делото на своя патрон – преподобния Паисий Хилендарски, като утвърждава съзнание за национална идентичност и осигурява развитие на образователния, научния, културния и икономическия потенциал на България в интерес и полза на хора-

та и обществото. Виж [Стратегия за развитие \(2011 - 2020 г.\)](#); [План-програма \(2011 - 2012 г.\)](#)

Мисията на факултета е да се утвърди:

- като средище на ценни национални и регионални културни традиции, знания и памет;
- като отворен европейски хуманитарен център, средище на межкултурен диалог, кръстопът на езици, литератури и култури. Виж [Програма за развитие на ФФ 2011-2015](#)

Факултетът отстоява и заложената в Пражката декларация от 2009 г. позиция, че "отказът от образователната и социална роля на обучението, свързана с *дискусии за човека, миналото му, настояще и бъдеще, и мястото му в света*, изглежда е една от най-големите заплахи за образователните системи в зората на 21 век " [[Пражка мрежа на деканите на хуманитарните факултети](#)].

Факултетът споделя мнението на Пражката мрежа на деканите на хуманитарни факултети, че работата на полето на хуманитаристиката се разбира като "**акт на творчество и умения, насочени към разбиране на света и човешката природа**", затова образованието в областта на хуманитаристиката има стратегическо значение, то има "**незаменимата, безценна и изключителна роля**" за обществото, въпреки че през последните години сме свидетели на "**постепенна и систематична политика към образование и научни изследвания, изцяло подчинена на икономическа основа**" [[Пражка мрежа на деканите на хуманитарните факултети](#)].

Официалният сайт на факултета [[Официален сайт](#)] съдържа или прави препратки към всички институционални текстове, всички обобщаващи годишни документи, учебна документация и извършващите се промени в нея. Чрез сайта става видимо развитието на факултета в 3 посоки:

1. колективното развитие на факултета в духа на визията и мисията,
2. индивидуалното развитие на преподавателите в духа на избраното поприще, видно от сайтовете на 8-те катедри [[Официални страници на катедрите](#)],
3. развитието на обществената значимост на факултета и разгръщането му към социалната среда и обществото като цяло [[Филологическият факултет в медиите](#)] и мнения на партньори и работодатели ([Пакет мнения на потребители - Bulwork; LinguaMundi; Народна библиотека "Иван Вазов"](#); [Силвия Банялиева \(базов учител\)](#); [Стефан Кралев \(учител\)](#)).

1.1.1. ИМА НЕОБХОДИМАТА УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИТЕ СТЕПЕНИ И ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ. ИМА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ НА УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА ВСИЧКИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТЕПЕНИ И ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебната документация на Филологическия факултет се създава и поддържа в състояние на еластична стабилност с възможност за непрекъснато актуализиране и обновяване. В структурно отношение учебните планове са синхронизирани, за да позволяват сливане на специалности в общ поток, заради произтичащите икономии на време, пространство, човешки и финансов ресурс. **Учебните планове** отразяват традиционните основи на класическото филологическо образование, издигнато чрез периодични анализи и умерени реформи до изискванията на днешното време, днешното общество и пазара на труда.

Учебните програми са под формата на ESTC документи и също подлежат на актуализиране и обновяване. Учебните програми се създават и развиват най-напред във и чрез катедрите. В духа на демократичното управление е да допуска обективен и надежден самоконтрол. Практиката показва, че повечето добри предложения за промени, актуализиране и осъвременяване на учебната документация идват от утвърдени и авторитетни специалисти, които са водещи фигури в първичните звена. Съчетанието от административен контрол и вътрешен самоконтрол дава началото на редица добри практики за управление на образователната дейност във

факултета като цяло.

Съществуват и се спазват **процедури за анализ, оптимизиране и адаптиране на учебните планове и програми**. Промените в учебната документация преминават през три етапа на обсъждане - в катедрите, на Декански съвет (консултативен орган) и на Факултетен съвет. Това засяга както "спуснати" идеи за промени, в хода на реформи и възникване на нови клаузи в ЗВО, така и възникнали в първичните звена предложения за промени.⁴ Тези данни са налични от предложения на катедри [[Списък протоколи учебна документация - катедра АФ; катедра ИЛСЛ; катедра ОЕИБЕ, катедра РГ; катедра СФ](#)] и решения на Факултетния съвет [[Решения на ФФ 2007-2012](#)]).

Приети са правила за вътрешно и външно рецензиране на учебните планове за нови специалности. Факултетът разполага и с десетки отзиви на работодатели и партньори за качествата на учебната документация и приложимостта на получените знания и компетентности в отделни сфери.

Стандартите за разработване на учебна документация (учебни планове и учебни програми) включват стандарт на учебен план [[Стандарт на учебен план](#)] и стандарт на учебна програма [[Стандарт на учебна програма](#)].

Факултетът издава ежегодно учебните планове на специалностите в таблична версия в тираж 1100 броя – за всеки първокурсник, учебен администратор и преподавател.

В учебните планове и програми на факултета по традиция са заложили цивилизационни механизми (на тях в ново време обръща внимание Лисабонската стратегия), свързани с осъзнаване на грамотността (езикова и функционална) и на общи рамки, спазени в учебните програми:

- [Европейска квалификационна рамка](#)
- [Национална квалификационна рамка](#)
- [Основна езикова рамка](#)

Освен учебния план и учебната програма, персонален носител на образователния стандарт е и **отделният преподавател**. Чрез него студентите се насочват към Европейската рамка от компетентности, които задават перспективата за личностно, гражданско, социално изграждане и за подобряване на възможностите за заетост:

- Комуникативни умения на роден език
- Комуникативни умения на чужд език
- Математическа грамотност и базови познания в областта на науките и технологиите
- Дигитални компетентности
- Умения за самостоятелно учене и събиране на информация
- Граждански компетентности и умения за междуличностно общуване
- Предприемачество
- Културни компетентности – изразяване на идеи, творчество, емоционално и естетическо съпреживяване на света чрез музика, литература, пластични изкуства

Административен контрол по състоянието на учебната документация

Административният контрол по състоянието на учебната документация във Филологическия факултет се осъществява на място в катедрите от ръководителите на катедри; на факултетно равнище - от декана и зам.-декана по учебната дейност. При нужда се прави координация с началника на Учебен отдел и зам.-ректора по учебна дейност ([Правилник на ПУ, чл. 73, ал.3, ал.4](#)).

⁴ [Мнение](#) на докторант Милена Нецова за организацията на магистърските програми, отчетено в кампанията 2012-2013 година.

Длъжностните характеристики на упълномощените ръководители се намират в отдел „Управление на човешките ресурси“. Последната им актуализация приключи през втората половина на 2012 година и отрази промените в трудовото законодателство и функциите на длъжностите, продиктувани от промените в ЗРАС и правилниците за приложението му ([Длъжностни характеристики](#)).

Учебната документация на всяка специалност от направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** включва:

- квалификационна характеристика;

Вариант ECTS стандарт	Вариант кандидатстудентска информация
BA_anglicistika.doc	 Пловдивски университет "Паисий Хилендарски", Филологически факултет, БЪЛГАРИЯ 4000 Пловдив, ул. Цар Асен 24, ет.3, ст.325 тел.: +359 92 261 332 факс: +359 92 261 489 e-mail: ff@uni-plovdiv.bg ХАРАКТЕРИСТИКА НА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ И СФЕРИ НА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ПОЛУЧЕНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ Българска филология 1 Славянска филология (полски, чешки, сръбски и хърватски език) 2 Английска филология 2 Руска филология 3 Френска филология (НОВА) 3 Балканистика 4 Приложна лингвистика 5 Приложна лингвистика (Английски език с испански език) 5 Приложна лингвистика (Английски език с немски език) 5 Приложна лингвистика (Английски език с китайски език) 5 Приложна лингвистика (Английски език с италиански език - НОВА) 5 Приложна лингвистика (Френски език с испански език) 5 Приложна лингвистика (Френски език с английски език) 5 Приложна лингвистика (Немски език с испански език) 5 Приложна лингвистика (Немски език с китайски език) 5 CLICK HERE
BA_BF.doc	
BA_FF.doc	
BA_L&IT.doc	
BA_PL.doc	
BA_RF.doc	
MA_SF.doc	
MA_BALK.doc	
MA_AB.doc	
MA_AR.docx	
MA_LL.doc	
MA_PLisp.doc	

0-I Квалификационни характеристики

- Резервен (mirror) адрес ([квалификационни характеристики](#))
- учебен план; разпределение на дисциплините по семестри;

[Учебни планове 2012-2013](#) за приети през 2012

[Учебни планове 2012-2013](#) МП след ОКС Бакалавър

[Учебни планове 2011-2012](#) за приети през 2011

[Учебни планове 2010-2011](#) за приети през 2010

[Учебни планове 2009-2010](#) за приети през 2009

[Учебни планове 2008-2009](#) за приети през 2008

- преподавателски състав, извеждащ обучението на студентите;

Общ академичен състав - ОТД

Допълващ академичен състав - ХОН

- преподавателски състав по дисциплини, специалности и курсове;

- [Разписание, задочно обучение, 2012-2013 г. \(първи семестър\)](#)
- [Разписание, задочно обучение, 2012-2013 г. \(втори семестър\)](#)
- [Разписание, редовно обучение, 2012-2013 г. \(първи семестър\)](#)
- [Разписание, редовно обучение, 2012-2013 г. \(втори семестър\)](#)

- учебни програми на задължителните и избираемите дисциплини.

<http://web.uni-plovdiv.bg/marygud/kursove/> по катедри и преподаватели

1.1.1.1. СТАНДАРТИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ЗАСТЪПЕНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТЕПЕНИ – КВАЛИФИКАЦИОННИ ХАРАКТЕРИСТИКИ, УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИТЕ СТЕПЕНИ, ЧИЕТО СЪДЪРЖАНИЕ И КАЧЕСТВО СА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЦЕЛИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

В официално приетата учебна документация за обучение има официално приети от ръководството на ВУ

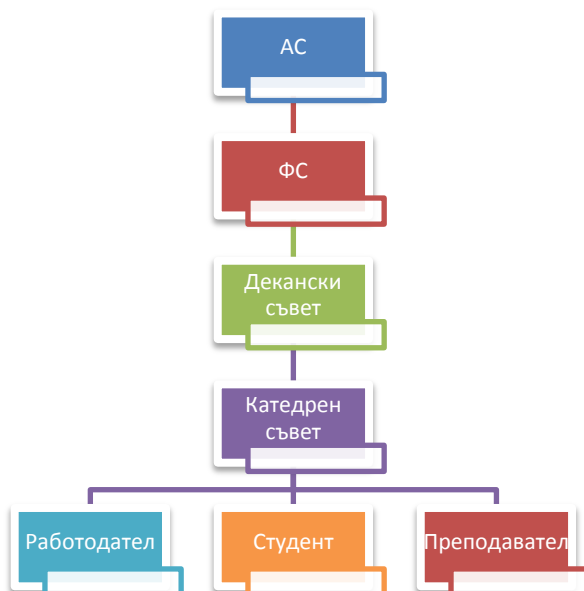

Цялата документация (учебни планове, квалификационни характеристики и учебни програми) периодично се анализира и се обновява, като се взема предвид мнението на обучаваните и потребителите на образователния продукт, проучвано чрез анкети. Филологическият факултет разпространява ежегодно учебните планове на специалностите сред първокурсници и преподаватели.

Стандартите за разработване на учебната документация в Пловдивския университет, включително и за специалностите от ПН "Филология", са подчинени на [Закона за висшето образование](#) и [Правилника на ПУ](#) като се следват установените вътрешноуниверситетски правила за тяхното прилагане и добрите практики на факултета и партньорски факултети от страната и Европа.

От 2000 г. е въведена ECTS - европейската система за трансфер на кредити, както и практиката на входни и изходни студентски мобилности. Мобилности и трансфер на кредити се осъществяват в бакалавърската, магистърската и докторската степени.

Промените в учебната документация протичат по регламентирани и стриктно спазвани процедури за създаване и непрекъсната актуализация на учебните планове, програми и квалификационни характеристики. Всеки нов учебен план или промените в него се правят по предложение на катедрените съвети, обсъждат се на Факултетски съвет и се одобряват на Академичен съвет.

1 Ред и процедура за създаване и промяна на учебен план

Учебните програми се обсъждат и приемат на заседания на катедрите, които административират съответната специалност. Тези програми се съхраняват в архива на катедрите и при координатора, който е ангажиран със съответната специалност. В процедурите за изготвяне на учебната документация участват ефективно и представители на студентския актив на Филологическия факултет.

В Университета е установен ред и стандартизирана форма за създаване, приемане и промяна в учебните програми по всички задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, включени в учебните планове.

Учебните програми, с лекционните курсове, се предлагат от хабилитирани преподаватели (или доктори), в съответното научно направление. Програмите се обсъждат на Катедрен съвет и след като са одобрени чрез гласуване, ръководителят на Катедрата внася предложение за

обсъждане и гласуване във Факултетски съвет. Приетите с явно гласуване учебни програми се предоставят на студентите, изучаващи съответния курс, а пълният комплект учебна документация се съхранява в деканата на съответния факултет.

Във Филологическия факултет се прилагат зададените в Правилника на университета правила за промени в учебната документация в духа на Програмата за повишаване на качеството на обучението в Пловдивския университет.

Всички промени в учебната документация се осъществяват след най-малко три обсъждания: в катедрите - на декански съвет - във Факултетния съвет.

Извършените промени са два типа: еднократни и дългосрочни. Еднократните промени са по причина на инцидентни ситуации. Дългосрочните промени са свързани с оптимизации и обикновено отчитат резултатите от проведени анализи и обсъждания в катедрите. Дългосрочните промени се утвърждават от Академичния съвет. Видно от протоколи на катедрите и Решения на Факултетния съвет [[Решения на факултета 2007-2012](#)] и Академичния съвет [[Решения на Академичния съвет](#)].

В учебна документация за обучение има официално приети от ръководството на ВУ методически стандарти за учебна документация, квалификационни характеристики, учебни планове и програми

Налице са разработени и приложени стандарти, съобразени с изискванията на европейската система за трансфер на кредити и българската нормативна уредба на висш

Цялата документация (учебни планове, квалификационни характеристики и учебни програми) се анализира периодично и се обновява, като се взема предвид и мнението на обучаваните и потребителите на образователния продукт, проучвано чрез система от обратни връзки и анкети.

[Стандарт за магистърски програми](#)

1.1.1.2. СЪОТНОШЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ, ИЗБИРАЕМИТЕ И ФАКУЛТАТИВНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

В официално приетата учебна документация за обучение

Наличието на трите вида дисциплини е изискване на ЗВО, чл. 41. (1) „Във висшите училища обучението се извършва по задължителни, избираеми и факултативни дисциплини“.

В официално приетата учебна документация за обучение са предвидени следните форми на планирано обучение:

- Слушане на всички академични курсове и успешно издържан изпит или положителна текуща оценка след всеки курс;
- Завършване на пълния курс на обучението със защита на магистърска теза или с явяване на държавен зрелостен изпит;

ОБЩИ ДАННИ ЗА СЪОТНОШЕНИЕТО НА ТРИТЕ ТИПА ДИСЦИПЛИНИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ КАТО ЦЯЛО СА ДАДЕНИ В СЛЕДНАТА ТАБЛИЦА:

Разпределение на общия хорариум	Часове	Процент
А.1. Задължителни дисциплини с лекционен курс	17765	48,64%
А.2. Задължителни дисциплини без лекционен курс	14090	38,58%
А.3. Педагогически модул (практики)	1405	3,85%
Б. Избираема подготовка	2055	5,63%
В. Факултативна подготовка	1210	3,31%
Общо:	36525	100,00%

Въвеждането на избираеми и факултативни дисциплини е факт; при предходната акреди-

тация те не бяха включени в учебните планове и това беше една от соновните препоръки на НАОА.

Комисията е убедена, че процентното съотношение трябва да се повишава в полза на избираемите и факултативните. В същото време споделяме опасенията, че развитието на избираеми и факултативни дисциплини изисква по-големи финансови и професионални ресурси, нова организация на учебната натовареност и нарастване на ангажиментите на Учебен отдел в администрирането на този тип дисциплини.

При положение, че издръжката на висшето образование не е променена от 2006 година насам, тези пожелания имат характер на развитие в перспектива.

Друго обстоятелство, което пречи на разширяването на избираемите и факултативни дисциплини е стремежът да се запази стабилността на фундаменталното филологическо знание, което с години е все повече „орязвано“ като хорариум.

Учебните планове на направлението съдържат още едно възпиращо обстоятелство – те интегрират педагогическия модул (360 часа) в себе си и осигуряват учителска правоспособност в рамките на професионалната филологическа квалификация. Считаме, че този подход прави по-конкурентоспособни нашите възпитаници, но пък „изяжда“ ресурс за избираеми и факултативни дисциплини.

В магистърските програми се забелязва силно увеличение на избираемите дисциплини. В същото време има програми, които включват само по една факултативна дисциплина. При по-нататъшното обновяване на учебните планове е препоръчително да се намали общо броят на дисциплините и да се определи пропорция между избираеми и факултативни дисциплини като индикативна величина (желателна за спазване).

Факт е, че при дадени специалности процентът е увеличен въпреки гореизброените обстоятелства. Това дава основание да очакваме по-нататъшно развитие на съотношението в духа на модерното образование.

Натовареността в семестрите е равномерно разпределена. Аудиторната заетост на студентите и формите за самостоятелна работа са оптимално регулирани, така че всеки семестър да носи по 30 кредита на студента при успешно полагане на предвидените по учебен план форми на контрол.

Избираемите и факултативните дисциплини са структурирани по принцип след първата или втората година на обучение, а в някои специалности са разположени консолидирано в рамките на предпоследния или последния семестър.

С решение на ФС се допуска студентите да имат повече факултативни дисциплини от заложените в плана, които дават възможност на студента да получи знания и умения в различни научни области в съответствие със своите интереси. Всички курсове от специализациите във Филологическия факултет се признават за факултативни дисциплини със съответния брой кредити. Езикови курсове, които не се изучават в съответната бакалавърска или магистърска програма, проведени от Център за езици и интеркултурна комуникация, се признават за факултативни дисциплини със съответен брой кредити. За факултативни се признават и несъвпадащите с нито една дисциплина от учебния план взети по Еразъм курсове.⁵

Студентите са насърчавани да избират факултативни дисциплини от други хуманитарни факултети - Философско-историческия, Педагогическия, Факултета по икономически и социални науки.

⁵ Вж. решение, взето с ПРОТОКОЛ №129/ от 13.VII.2009 г.

СПЕЦИФИЧНИТЕ СЪОТНОШЕНИЯ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ, ИЗБИРАЕМИТЕ И ФАКУЛТАТИВНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ СА ПРЕДСТАВЕНИ ПО СПЕЦИАЛНОСТИ В СЛЕДНИЯ СПИСЪК А1-14:

Вид дисциплина/специалност	БФ-РО		БФ-30		РФ-РО		РФ-30	
Задължителни дисциплини с лекционен курс	26	61,90%	26	61,90%	20	60,61%	20	60,61%
Задължителни дисциплини без лекционен курс	4	9,52%	4	9,52%	2	6,06%	2	6,06%
Избираеми дисциплини	4	9,52%	4	9,52%	5	15,15%	5	15,15%
Факултативни дисциплини	8	19,05%	8	19,05%	6	18,18%	6	18,18%
Общо:	42		42		33		33	
Вид дисциплина/специалност	АФ		Л-ИТ		СФ		БАЛК	
Задължителни дисциплини с лекционен курс	20	66,67%	25	71,43%	34	73,91%	31	67,39%
Задължителни дисциплини без лекционен курс	2	6,67%	2	5,71%	6	13,04%	7	15,22%
Избираеми дисциплини	4	13,33%	4	11,43%	2	4,35%	4	8,70%
Факултативни дисциплини	4	13,33%	4	11,43%	4	8,70%	4	8,70%
Общо:	30		35		46		46	
Вид дисциплина/специалност	ФФ		ПЛ-АЕЧ		ПЛ-НЕЧ		ПЛ-ФЕЧ	
Задължителни дисциплини с лекционен курс	23	69,70%	20	80,00%	20	80,00%	21	61,76%
Задължителни дисциплини без лекционен курс	5	15,15%	3	12,00%	3	12,00%	9	26,47%
Избираеми дисциплини	4	12,12%	1	4,00%	1	4,00%	1	2,94%
Факултативни дисциплини	1	3,03%	1	4,00%	1	4,00%	3	8,82%
Общо:	33		25		25		34	
Вид дисциплина/специалност	АБ		АР		Л-ПР		ПЛ-ИСП	
Задължителни дисциплини с лекционен курс	18	56,25%	8	66,67%	9	36,00%	9	64,29%
Задължителни дисциплини без лекционен курс	0	0,00%	1	8,33%	8	32,00%	2	14,29%
Избираеми дисциплини	6	18,75%	2	16,67%	5	20,00%	2	14,29%
Факултативни дисциплини	8	25,00%	1	8,33%	3	12,00%	1	7,14%
Общо:	32		12		25		14	

1.1.2. ПЕРИОДИЧНО СЕ АНАЛИЗИРА И ОБНОВЯВА ДЕЙСТВАЩАТА УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ, КАТО СЕ ВЗЕМА ПРЕДВИД СТУДЕНТСКОТО МНЕНИЕ, МНЕНИЕТО НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И СЪВМЕСТИМОСТТА Й С ДОКУМЕНТАЦИЯ ОТ ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Факултетът ежегодно анализира, коригира и обновява учебната документация. Процесът обхваща създаване на нови специалности и развитие на съществуващи специалности. Трестепенната процедура обхваща инициатива на катедра или катедри, консултации с експерти и катедрени обсъждания, разглеждане на Декански съвет (консултативен орган при декана, включващ зам.-декани и ръководители на катедри), внасяне във Факултетски съвет и при положително развитие внасяне за окончателно приемане в Академичен съвет. От 2003 факултетът издава книжно тяло на учебните планове с правила за учебния процес, които са основополагащият документ на образователния процес в направлението.

Осигурена е възможност за отчитане на мнението на студентите

Проведените анкети със студентите се обработват и обобщават в доклади, аналитични текстове и диаграми, които съдържат количествени и качествени измерения на функционирането на образователната система като цяло и на различни нейни компоненти [[Анкета със студенти](#)], [[Университетската англицистика в България](#)].

Анкетите са няколко типа: анкети след завършен учебен предмет; анкети по стандартна карта, зададена от Системата за осигуряване, поддържане и развитие на качеството на обучение; други изходни анкети. [[Числови данни за качество на преподаване](#)], [[Диаграми за качество на преподаване](#)]

В публикуваните нови данни се наблюдава тенденцията за подобрене на образователния процес, характерен за професионалното направление като цяло; видими са положителни и благоприятни тенденции в едни специалности и очертаващи се неблагоприятни процеси в други - [[Мнения на студенти \(Анкета №2, pdf формат\)](#)].

В извадка от 26 въпроса (при зададени общо 60) мнението на студентите очертава следните профили на специалностите в направлението: данни за студента; активност в учебен процес; познаване на основни учебни документи; оценка за качество на преподаване; оценка на материалната база; участие в мобилност и изследвания; избор на специалността.

1.1.2.1. АНАЛИЗИ НА УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Официални становища и анализи относно ефикасността на учебната документация в протоколи от заседания на учебни структури, които отговарят за програмата

Във Филологическия факултет се осъществява периодично анализиране на действащата учебна документация относно нейната ефикасност. Паралелно с това се осъществява и непрекъснато обновяване на учебните планове и програми, като се вземат предвид новите научни и образователни приоритети, препоръките от НАОА, мнението на студенти и потребители на базата на проведени анкети.

Източници на нови идеи са практиките и развитието на сродни хуманитарни факултети и институти:

България	Европа
ИБЕ и ИБЛ на БАН	Институт по славянски филологии УАМ, Познан, Полша
ФСФ и ФКНФ (СУ)	Филологически факултет, Санктпетербургски държавен университет
ФФ (ВТУ)	Генерални дирекция "Писмени преводи" и „Устни преводи“ на Европейската комисия
ФФ (ЮЗУ)	Seminar für Slavische Philologie Göttingen
ФХН (ШУ)	Slavische Philologie, Albert Ludwigs University of Freiburg

0-II Партньорски хуманитарни институции

Процесът на обновяване на учебната документация се осъществява по определен ред, съобразен с Правилника на университета. Предложенията се обсъждат и подготвят в назначени от Декана комисии, обсъждат се и гласуват на ФС и се утвърждават от АС на ПУ (Виж схемата на стр. 17).

При актуализацията на учебните планове са предоставени широки възможности за ефективно участие на студентите чрез техните представители в студентския актив на факултета. Към Филологическия факултет се конструира Обществен съвет, в състава на който са включени представители на потребителите на филологически кадри. Това дава възможност за съгласуване на учебната документация с непрекъснатото настъпващите промени в бизнес средата.

В структурно отношение учебните планове са синхронизирани, за да позволяват сливане на специалности в общ поток, заради произтичащите икономии на време, пространство, човешки и финансов ресурс.

Анализ на учебната документация се осъществява периодично при:

- оценка на професионалните направления във факултета от експертни групи от НАОА и изпълнение на препоръките от агенцията;
- работата на комисията по качеството към факултета и различни работни групи (за разработване на нови учебни планове, създаване и актуализиране на програмите за държавни изпитни и др.);
- обсъждане в катедрените колективи на учебните програми по различните дисциплини.

Доказателство за това може да се намери в документооборота на НАОА, факултета и катедрите.

Анализът на учебната документация има за цел:

- оптимизиране на учебния план и квалификационна характеристика на специалността, в съответствие с препоръките на НАОА, както и привеждането им в съответствие с обема компетентности, които се предписват за дадената специалност. Предложените промени се превръщат във факт след като учебната документация се обсъди и приеме последователно от ресорните катедри, ФС и се утвърди от АС;
- усъвършенстване на учебните програми в съответствие с внедряване на системата за натрупване и трансфер на кредити;
- регулярно актуализиране на учебните програми по задължителните, избираемите и факултативните дисциплини.

Анализът на съдържанието и актуалността на учебния план и на учебните програми се извършва съобразно със съвременните тенденции в развитието на науката и техниката, както и със специфичните особености на региона.

През периода 2008-2012 са спазени и препоръките на НАОА, направени във връзка с предходната акредитация на направление **2.1. Филология**.

Съществена част от правените анализи са адекватните прогнози. С тях е свързано и откриването на образователни ниши за хуманитарното знание. Те са свързани с:

- осъзнаване на връзката между високи технологии и владение на езици (и последвалото разкриване на специалността Лингвистика с информационни технологии);
- осъзнаване на отварянето на България и българската икономика към бързоразвиващата се съседна Турция (и последвалото разкриване на специалността Западен език и турски език);
- осъзнаване на перспективата за познаването на китайския език и култура (и последвалото разкриване на специалността Английски език и китайски език).

Учебният план и програми се обновяват периодично в съответствие с динамично развиващия се образователния пазар, който поставя все по-големи предизвикателства и изисква по-

широк спектър от компетентности от завършващите бакалаври.

1.1.2.2. АДМИНИСТРАТИВЕН КОНТРОЛ ПО СЪСТОЯНИЕТО НА УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Обособени длъжности или ясно формулирани функционални задължения на част от администрацията, чието изпълнение да гарантира необходимото равнище на учебната документация

Административният контрол по състоянието на учебната документация в Пловдивския университет, включително и в специалностите от направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** се осъществява от: ръководителите на катедри, декана и зам.-декана по учебната дейност; началник **Учебен отдел**, заместник-ректор по учебната дейност (чл.73, ал.3 и 4 от [Правилника на ПУ](#)).

От друга страна учебната документация критично се оценя от страна на студентската аудитория, която чрез Студентския съвет и академичния съветник има канали за предложения за промени и корекции.

Независим контрол върху учебната документация упражняват външните рецензенти, които дават оценка за въвеждането и действието на документацията, както и външните одити, които проверяват съответствието на документацията с разнотипни нормативи.

Поддържането на системите за контрол и оценяване на придобитите знания, умения и компетенции от студентите в учебния процес се контролира от Декана и ръководителите на катедрите ([Правилник на ПУ](#), чл.60 и чл. 73).

1 Административен контрол на учебната документация

На сайта на факултета [[Официални страници на катедрите към Филологическия факултет](#)] постоянно се обновява и актуализира информацията за организацията на учебния процес. Студентите имат възможност да сигнализират за непроведени занятия.

 [Сигнал за непроведени часове](#)

Преподавателите са задължени да регистрират онлайн всяка промяна в графика на занятията, тя да се одобрява или отхвърля от зам.-декан и за промяната да се информират студентите.

 [Промяна на часове](#)

Седмичните разписания, часовете за консултации на преподавателите, приемното и работното време на инспекторите по отделните специалности, изпитните дати се публикуват.

Седмично разписание на аудиторната заетост за специалностите от
редовно обучение

СЛЕДЕТЕ ЗА КОРЕКЦИИ!

При установяване на неточности в разписанието пишете на адрес

ff@uni-plovdiv.bg

2 Обратна връзка за разписание на занятия

Студентите имат достъп чрез сайта до критериите и процедурите за оценяване по различните учебни дисциплини.

Студентите се информират за получените оценки по време на изпита или след неговото приключване. Зачита се правото на всеки студент да коментира с титуляря или асистента мотивите за оценката - текуща или от положен изпит.

С въвеждането на електронен протокол информацията за оценките може да зачита правото на конфиденциалност на личните резултати на студента и правото в приемните часове на преподавателите индивидуално да се обсъждат резултатите на студентите.

Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" Филологически факултет			
СПИСК НА			
Специалност : Българска филология РБ			
Форма на обучение : редовна Уч. г. : Курс : 2 Подгрупа : < всички >			
Студент	Фак. номер		
1. ЕЛЕНА ГЕОРГИЕВА ЛЮЦАНОВА	1103011001		
2. ГЕРГАНА ВАСИЛЕВА ДОНЧЕВА	1103011004		
3. ПЕВКА ДИМИТРОВА ДИМИТРОВА	1103011005		
4. МАРИНА ИВАНОВА СИМЦАНОВА	1103011006		
5. ТАНИЯ НЕДЕЛКОВА ИВАНОВА	1103011008		
6. СЕЗГЮЛ ШУКРИ БАШЕВА	1103011010		
7. РАДКА ДИМИТРОВА ДИМИТРОВА	1103011012		
8. ВИРДЖИНИЯ МИЛЕНОВА ЧИЛКОВА	1103011013		
9. МАРИЯ ДОНЧЕВА АТАНАСОВА	1103011014		
10. БИЛКА ИЛИЕВА БАНЧЕВА	1103011015		
11. КАМИЕ БЕЛЮЛ ТЕФИК	1103011016		
12. ДЕНИЦА БОРИСОВА КИСИМОВА	1103011017		
13. ГЕРГАНА КОСТАДИНОВА БЕЛЧЕВА	1103011018		
14. ГАЛИ ПЛАМЕНОВА ГЕОРГИЕВА	1103011019		
15. ТЕОДОРА СПИРОВА ГЕНОВА	1103011020		
16. КРИСТИНА ХРИСТОВА КОСТАДИНОВА	1103011021		
17. ЯНИЦА СТОЯНОВА ТОДОРОВА	1103011024		
18. ЯНА ГЕОРГИЕВА ЕШИНОВА	1103011025		
19. МАРИЯ ГЕОРГИЕВА ТИТОВА	1103011028		
20. КРАСИМИРА АЛЕКСАНДРОВА МАРКОВА	1103011029		
21. МАРГАРИТА ТОДОРОВА ГЪРДЕВА	1103011030		
22. ГИВКА СТОЯНОВА ПЕТРОВА	1103011031		
23. САГА ПАВЛОВА ИВАНОВА	1103011032		
24. КРУМ ИВАНОВ ЖЕНКОВ	1103011035		
25. МАРИНА ИВАЙЛОВА ХРИСТОВА	1103011036		
26. ИВЕЛКА МИЛЕНОВА МАРИНОВА	1103011037		
27. ПЕТЯ АТАНАСОВА ГЕНОВСКА	1103011038		
28. КРАСИМИРА АЛЕКСАНДРОВА ДАНКОВА	1103011039		
29. ЦВЕТЕЛИНА ХРИСТОВА СТЕФАНОВА	1103011041		

Изпитни протоколи

Факултет: ФИЛ | Филологически факултет | График: []

ОКС: бакалавър | Дисциплина: []

Специалност: Английска филология | Преподавател: []

Учебна година: 2007/08 | ☒ Включи неплатилите

Група: [] Подгрупа: [] Протокол номер: []

Сесия: редовна | Дата (редовна): 07.01.2013 | Дата (поправителна): 08.01.2013 | Дата (ликвидационна): 09.01.2013 | ☒ Хоризо ☐ Вертик

Студент	Факултетен номер	Оц
---------	------------------	----

2 Образци на списъци и протоколи от UNIS

Длъжностните функции за контрол по поддържане на системите са разписани в длъжностните характеристики на декана и ръководителите на катедри, които са на разположение в отдел "Човешки ресурси".

Адекватността на учебните планове на изискванията на МОНМ периодично се контролира от деканското ръководство, Деканския съвет и Факултетния съвет. Всяка година се изискват предложения за подобряването им, които се обсъждат и утвърждават, като влизат в пакета с актуализирани учебни планове за следващата академична година. Съществува и възможност за промяна и коригиране в текущ режим при необходимост.

Според опита на деканското ръководство повечето добри предложения за промени, актуализиране и осъвременяване на учебната документация идват от утвърдени и авторитетни специалисти, които са водещи фигури в първичните звена. Съчетанието от административен контрол и вътрешен самоконтрол дава началото на редица добри практики и води до желани резултати.

1.1.2.3. НАЛИЧНИ ДАННИ (МАТЕРИАЛИ, ПРОГРАМИ И ДР.) ОТ УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИ И/ИЛИ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ВУ, С ПРИОРИТЕТ ОТ ЕВРОПРОСТРАНСТВОТО НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

В архивите и документацията на професионалното направление

Образователната политика на факултета го прави видим и значим в национален и международен мащаб. **Фактът, че българската българистика не може да бъде създавана от чуждестранни българисти, е ключов за разбирането на критериите за оценяване на образователните и научните постижения във факултета.**

Лингвистичната функционално-семантична школа по морфология, синтактичната школа по генеративна граматика, школата по литературознание и др. са признати от филологическата колегия в България и от българистите и славистите по света. Значим факт е, че създадените във факултета нови теории се преподават в други български и чуждестранни университети. Същото се отнася и за някои езикови ресурси и програми, които динамично се развиват във факултета и са приобщени в мрежата за споделяне на езикови технологии META Net. Така работи идеята за създаване на междууниверситетска образователна (и научна) среда за трансфер на хуманитарни знания.

Видно от сайтове на СУ и други университети, например: **ФСФ (СУ), програма по съвременен български език [Трансфер на хуманитарни знания]**.

Сравняването на учебните планове е целесъобразно откъм идеи за обмяна на опит и относно по-нататъшни промени с цел ефикасност на обучението. Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация на наши и чужди университети показва следното:

A1. ОКС "БАКАЛАВЪР": БЪЛГАРСКА ФИЛОЛОГИЯ (РЕДОВНО И ЗАДОЧНО)

Специалността „Българска филология” е актуална в други ВУ в България като: СУ „Кл. Охридски”; ЮЗУ „Неофит Рилски” - Благоевград; ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий” и др. Сравняването на учебните планове е целесъобразно откъм идеи за обмяна на опит и относно по-нататъшни промени с цел ефикасност на обучението.

Специалността е позната и извън границите на България. Министерството на образованието, младежта и науката поддържа и обслужва 38 лектората по български език и култура в чуждестранните университети на 21 страни, в които преподаването се извършва на различни равнища. На равнище филология българистика се изучава в университетите в Прага, Бърно, Москва, Санкт-Петербург, Белград, Варшава, Краков, Познан, Братислава, Будапеща и др. Филологическият факултет е излъчил лектори с пълен мандат или гост лектори в по-голяма част от тези университети. Лекторите са участвали в обсъждането, съставянето и изпълнението на учебните планове и програми за чуждестранната българистика. (Виж [справката за лектори](#)).

A2. ОКС "БАКАЛАВЪР": АНГЛИЙСКА ФИЛОЛОГИЯ

Специалност **Английска филология** съществува в петте класически университета в България - Великотърновски, Шуменски, Благоевградски, Софийски и Пловдивски. Трябва да се отбележи, че катедрата по „Английска филология” поддържа много добри професионални контакти с другите катедри по англицистика в страната и това обяснява сходството на различните специалности от това професионално направление по отношение на цикълът задължителни дисциплини. Това, което отличава специалността в Пловдивския университет е и придобиването на квалификация учител, освен филолог по учебен план. Това е традиционна квалификация за всички филологически специалности в ПУ, която позволява по-широка реализация на завършващите бакалаври. В международното пространство няма аналог на специалност „Английска филология”, която предлага дисциплини от няколко направления едновременно: лингвистика, литература, културология и педагогическа квалификация. Специалностите в чужбина са по-тясно профилирани в една от тези области.

А3. ОКС "БАКАЛАВЪР": РУСКА ФИЛОЛОГИЯ – РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

Специалността **Руска филология** е изключително важен анализът на аналогични програми от други ВУ в България и чужбина – особено сходни проблеми и положителен опит при разрешаването им. Поради спецификата на програмата са важни анализирането и връзките с ВУ и в Русия.

Като основен момент в добрите практики с оглед на броя студенти е въведената и в Пловдивския университет възможност в програмата да се влиза с изпит по български или друг чужд език и да се изучава руският език от нулево ниво – това разширя възможностите за прием. В документацията на катедрата се пази архив от информация (в електронен вариант) за програми от други ВУ с цел заимстване на положителен опит.

А3.1. ОКС "БАКАЛАВЪР": РУСКА ФИЛОЛОГИЯ - ЗАДОЧНО ОБУЧЕНИЕ

При новите условия **задочната форма** на обучение се оказва ценна и при липса на други възможности в страната (Пловдивският университет е единственият, предлагащ задочна форма на обучение в специалността в България) особено привлекателна за студенти от цялата страна, които са избрали да работят с пълна натовареност по време на следването си. (Подробен сравнителен анализ катедрата е направила в отделен документ – [връзка](#)).

А4. ОКС "БАКАЛАВЪР": ФРЕНСКА ФИЛОЛОГИЯ

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация показва, че специалността **"Френска филология"** е актуална в други ВУ в България като:

- СУ „Кл. Охридски“ ([връзка](#)); ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“ ([връзка](#)).

Специалността **„Френска филология“** в ПУ „Паисий Хилендарски“ е нова и в разработването на учебния план сме се постарали да следваме традициите и новите тенденции в преподаването на френски език, френска лингвистика и литература. Сравняването на учебните планове показва, че по отношение на основните практически и теоретични дисциплини, както и по отношение на хорариумите, нашите планове са актуални и конкурентноспособни. По-съществени разлики има в структурирането и предлагането на избираемите и факултативните дисциплини.

Специалността, под различни наименования (Lettres françaises, Langues et littératures étrangères, Lettres modernes), е позната и извън границите на България, в почти всички големи европейски и световни университети, в които има **Департаменти по чужди езици и литератури, сравнително езикознание и сравнителни литератури**. Някои от учебните планове и програми могат да се разгледат на следните сайтове:

- www.faclil.unibo.it/Lingue/Studenti/Piani+di+studio/default.htm (Università di Bologna)
- <http://www.unige.ch/lettres/index.html> (Université de Genève)
- http://www.maquettes-lmd3.univ-fcomte.fr/ws?_prof (Université de Franche-Comté)
- <http://www.uottawa.ca/academic/info/regist/annuaires/programmes/1032.html> (Université d'Ottawa)
- www.usj.edu.lb/decouvrir/institutions.htm?gentinst=435 (Université de Liban)

Структурата и съдържанието на програмите и учебните планове са много различни, в зависимост от традициите и особеностите на образованието в различните страни. Най-общо, сравнението показва, че нашият план е актуален, съобразен с тенденциите в изучаването на чужди езици в международен план.

Прави впечатление, че в много чужди университети, както у нас, има **равнопоставеност между лингвистичните и литературоведски дисциплини**, което позволява много балансирана подготовка. В някои университети, съобразно традициите в съответната страна, има лек приоритет на литературоведските дисциплини, по-голяма насоченост към сравнително литерату-

рознание, към теория на литературата и по-задълбочено изучаване на отделните жанрове. Като цяло, по-съществени разлики има в структурирането на учебните планове и по-голямата възможност за избираемост и съчетаване на дисциплините.

Друга особеност е по-голямата насоченост към насърчаване на творческата изява и развитие на индивидуалните творчески способности на студентите, с по-голям брой дисциплини като „Литературно творчество“, „Креативност и литература“, „Творческо писане“, „Писане на есе“ и т.н. Прави впечатление, че филологическото образование в страни като Франция, Италия, Канада е **по-отворено към другите видове изкуства** - театър, кино, изобразително изкуство и търси връзка с различни изразни средства. В програмите има редица интердисциплинарни курсове, например: актьорска игра, драматично майсторство, постановка и т.н. Такъв опит би бил полезен и за нашите студенти, особено в подготовката им като бъдещи преподаватели.

А5. ОКС "БАКАЛАВЪР": ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА (АНГЛИЙСКИ ЕЗИК С ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

Специалността *Приложна лингвистика* се предлага и в други български университети. В Югозападния университет в Благоевград специалността се предлага на ниво Бакалавър с професионална квалификация: *Преводач по първи и по втори чужд език*. Във Великотърновския университет „Св.Св. Кирил и Методи“ специалността *Приложна лингвистика* се предлага както за ОКС бакалавър, така и за ОКС магистър. И тук квалификацията е преводач. В Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ специалността *Приложна лингвистика* дава квалификация преводач.

Специалността *Приложна лингвистика* се предлага и в редица европейски и световни университети. Брюкселският университет [Hogeschool-Universiteit Brussel](#) (HUB) предлага специалността *Приложна лингвистика*, където студентите също изучават два езика (като избират между английски, немски, френски, италиански, испански и руски). Обучението се води на нидерландски и е с тригодишен срок на обучение. Норвежкият университет за наука и технологии също предлага специалност *Приложна лингвистика – език и комуникации* (Applied Linguistics - Language and Communication Studies ([връзка](#))), която дава възможност на завършилите студенти да се реализират в различни области, сред които медийните индустрии, управлението и обучението. Австралийският университет Табор Виктория също предлага специалност *Приложна лингвистика* за ОКС Бакалавър с тригодишен срок на обучение ([връзка](#)). Университетът Ашфорд в Айова (САЩ) е известен с това, че предлага специалността *Приложна лингвистика* чрез онлайн обучение ([връзка](#)).

Съпоставена с подобни програми на други висши училища в България, а и в чужбина, специалността „Приложна лингвистика“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ се отличава и с **предимството, че дава възможност за по-широка квалификация - преводач и учител по първи език и преводач по втори език**. По определение специалност *Приложна лингвистика* е интердисциплинарна и предполага квалификация и **реализация в сферите на образованието, превода или научните изследвания** в област *Лингвистика*. Действително анализът показва, че подобни програми специализират само в една от посочените области.

Трябва да се има предвид и спецификата на образователно направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** в ПУ «Паисий Хилендарски», където **педагогическата квалификация традиционно е част от учебния план**. И именно на възможността за придобиване на по-широка квалификация, се дължи и стабилният интерес към тази специалност, който доведе и до увеличаване на образователния капацитет в направление Филология, само 2 години след разкриването и. От друга страна, завършилите ОКС „Бакалавър“ имат възможността да продължат в едно от гореспомнатите направления в ОКС „Магистър“.

А6. ОКС "БАКАЛАВЪР": ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА (НЕМСКИ ЕЗИК С ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

Специалността "Приложна лингвистика с два чужди езика (първи немски)" е позната и извън границите на България (Република Гърция, Република Полша, Федерална Република Германия). Сходни са предлаганите бакалавърски програми в университетите в Саарланд и Майнц във ФРГ. И в двата университета обучението се провежда на модули и продължава 6 семестъра.

Университетът на Саар предлага специалността "Сравнително езикознание - два чужди езика и превод". При сравняване на програмите на тази специалност и на "Приложна лингвистика с два чужди езика" на ПУ се установява следното:

Сходства: входно ниво за първи език - B2, за втори - A1; обучението по практически чужд език (четирите умения); езиковедски дисциплини.

Различия: акцентът се поставя върху културните трансферни процеси и от това следват дисциплините *Културология и интеркултурна комуникация, Медии и Изкуства*.

По-силно е застъпено странознанието на съответната страна, като се разглеждат исторически, географски, икономически, политически и обществени аспекти от развитието на страната.

В германската програма няма литературоведски дисциплини.

Специалността е с преводаческа насоченост, поради което няма методика на обучението по чужд език.

Университет "Йоханес Гутенберг" в Майнц предлага бакалавърската специалност "Език, култура, превод" с два или три чужди езика. При комбинацията с два езика първият трябва да е с входно ниво B2, а при комбинацията с три – първият и вторият. При езиковедските дисциплини предлагат и семиотика.

Изключително силно е застъпено културознанието (странознание, изкуства, медии), както и теоретически и практически преводачески компетенции.

А7. ОКС "БАКАЛАВЪР": ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА (ФРЕНСКИ ЕЗИК С ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация показва, че специалността "Приложна лингвистика (Френски с втори чужд език)" е актуална в други ВУ в България като: ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“ ([връзка](#)). Сравняването на учебните планове показва, че по отношение на основните практически и теоретични дисциплини, както и по отношение на хорариумите, нашите планове са актуални и конкурентноспособни. По-съществени разлики има в структурирането и предлагането на избираемите и факултативните дисциплини.

Подобна специалност *Langues étrangères appliquées* е позната в много европейски университети. Някои планове и програми могат да бъдат разгледани на сайтовете:

- <http://anlea.org/diplomes-lea.htm>
- http://maquettes-lmd3.univ-fcomte.fr/fr/ws?_prof (Université de Franche-Comté)
- <http://formations.univ-nancy2.fr/ALED/PGMNC2PROG16095?idProgramRubrique=teaching#menu-program> (Université de Nancy 2)
- <http://www.univ-paris3.fr/licence-langues-etrangeres-appliquees-63040.kjsp> (Université Paris 3)
- <http://www.univ-lille3.fr/ufr-lea/> (Université de Lille)
- <http://www.univ-lyon2.fr/formation/licences/parcours-de-licence/licence-langues-etrangeres-appliquees-anglais-allemand-arabe-chinois-espagnol-italien-ou-portugais--260367.kjsp?RH=WWW20>

Структурата и съдържанието на програмите и учебните планове са много различни, в зависимост от традициите и особеностите на образованието в различните страни. Най-общо, сравнението показва, че нашият план е актуален, съобразен с тенденциите в изучаването на чужди езици в международен план. Правят впечатление и някои разлики.

Във френските университети, в рамките на дисциплината *Langues étrangères appliquées*,

двата езика са равнопоставени и нивото на постигнатите знания трябва да бъде еднакво, прави се изключение при избор на рядък език, който не се учи в средното училище, тогава обучението започва от ниво начинаещи.

Освен преводаческа насоченост, дисциплината има и по-голяма практическа ориентация към реализация в областта на икономиката, правото, финансите, маркетинга, исторически и културни институции. В тази връзка, в програмите има дисциплини от тези области – икономически, правни дисциплини, управление, анализ и т.н.

Има възможност и за ориентация към педагогическа реализация, но завършилите бакалавърска степен задължително трябва да преминат обучение в IUFM (Institut universitaire de formation de maîtres) – институти към съответните университети за обучение на бъдещи учители.

А8. ОКС "БАКАЛАВЪР": ЛИНГВИСТИКА С ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (АНГЛИЙСКИ ЕЗИК С ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

Специалността „Лингвистика с информационни технологии“ редовно обучение е уникална за страната, като нейната **интердисциплинарност е естествен отговор на съвременните потребности на образователния пазар** не само в страната, но и в европространството на висшето образование.

Съпоставена с подобни програми на други висши училища в България, а и в чужбина, тя се отличава с предимството, че дава възможност за по-широка квалификация, тъй като анализът показва, че подобни програми специализират само в една от посочените области – или лингвистика, или информационни технологии. По определение специалност *Лингвистика с информационни технологии* предполага квалификация и реализация в сферите на превода и интердисциплинарните научни и приложни изследвания в областите *лингвистика* и *информационни технологии*. Именно на възможността за придобиване на по-широка квалификация и на търсенето на интердисциплинарни знания и умения на съвременния пазар на труда, се дължи и устойчивият интерес към тази специалност.

Тази интердисциплинарна комбинация е позната най-вече извън границите на България. Различни чуждестранни висши учебни заведения предлагат както отделни курсове със същата насоченост, напр. «Лингвистика с информационни технологии» към Датския хуманитарен университет ([връзка](#)) или в Норвежкия университет за наука и технологии, където на студентите се предлага да комбинират дисциплини от областта на приложната лингвистика и информационните технологии ([връзка](#)); предлагат се така също и подобни специалности за ОКС «Магистър», например специалността «Лингвистика с информационни технологии» към Ереванския държавен лингвистичен университет ([връзка](#)).

Университетът в Куинсланд ([връзка](#)), Австралия, предлага подобна интердисциплинарна комбинация, като основната специалност е „Информационни технологии“, а една от възможните специализации е „Лингвистика“ ([връзка](#)).

В САЩ, където интердисциплинарното начало отдавна е залегнало в основата на съвременното обучение, съществува и отделен Институт за езикова информация и технологии към Източния Мичигански университет ([връзка](#)).

А9. ОКС "МАГИСТЪР": СЛАВЯНСКА ФИЛОЛОГИЯ - ЧЕШКИ ЕЗИК, ПОЛСКИ ЕЗИК, СРЪБСКИ И ХЪРВАТСКИ ЕЗИК

В европейските университети не е застъпена специалността „Славянска филология“. Изучава се „Славистика“, която е с по-специфична насоченост към конкретна езикова и литературна компетентност. Специалност „Славянска филология“ съществува в 4-те класически университета в България - Великотърновски, Югозападен, Софийски и Пловдивски. Трябва да се отбележи, че катедрата по „Славянска филология“ поддържа много добри професионални контакти с другите катедри по славистика в страната.

В международното пространство няма аналог на специалност "Славянска филология", която предлага дисциплини от няколко направления едновременно: лингвистика, литература, културология и педагогическа квалификация. Специалностите в чужбина са по-тясно профилирани в една от тези области. ([Връзки към европейски университети, в които се изучава специалността „Славистика“.](#))

A10. ОКС "МАГИСТЪР": БАЛКАНИСТИКА

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация показва, че специалността „Балканистика“ е актуална в други ВУ в България като:

СУ „Св. Кл. Охридски“, където специалността **Балканистика** към Факултета по славянски филологии е открита с решение на Академическия съвет на Софийския университет през 1994 г. В нея се подготвят специалисти по балкански езици и култури. Обучението е в 10 семестъра и задължително завършва с магистърска степен. Осъществява се в три блока дисциплини:

- 1/ филологически (езиковедски и литературоведски);
- 2/ исторически и културно-исторически;
- 3/ приложно-езиков. ([връзка](#))

ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград - информационен пакет: [връзка](#), [програми](#).

ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, където срокът на обучение в специалността Балканистика е също петгодишен до степен магистър. Акцентува се на подготовката по литература, култура и история на балканските страни и върху изучаването на балкански езици. Тези специалисти се готвят за нуждите на висшите училища, научни институти, културните и стопански институции, чиито контакти са с балканските страни (за сравнение [връзка](#)).

Специалността е позната и извън границите на България. Например в Университета в Базел ([връзка](#)); в университети в Германия ([връзка](#)); Университета в Копенхаген ([връзка](#)); Университета „Мартин Лутер“ в Хале-Витенберг ([връзка](#)).

A11. ОКС "МАГИСТЪР СЛЕД БАКАЛАВЪР": АКТУАЛНА БЪЛГАРИСТИКА

Магистърската програма „**Актуална българистика**“, съчетаваща лингвистичен и литературоведски профил, е единствена по рода си в контекста на българското университетско образование.

В останалите висши училища (СУ, ВТУ, ШУ, ЮЗУ, НБУ) се предлагат отделни магистърски програми по лингвистика и по литературознание (напр. „Българска литература“, „Българска литература и култура“, „Съвременна българска лингвистика“ (ВТУ); „Лингвистика – езикова система и речеви практики“, „Литературознание“ (СУ); „Език и лингвистика в глобалния свят“ (ЮЗУ); „Лингвистика и масови комуникации“ (ШУ); „Литература, книгоиздаване, медии“ (НБУ) и др. под.). От 2012 г. в университета „Проф. д-р Асен Златаров“ е въведена нова магистърска програма – „Език, литература, образование“, която обединява двата филологически профила.

В чуждестранните университети българистиката не се изучава като самостоятелна магистърска програма, а в рамките на широкопрофилни програми като „Балканистика“ (в Познанския университет „Адам Мицкевич“, Полша), „Славистика“ (В Санктпетербургския държавен университет, Русия) и др.

A12. ОКС "МАГИСТЪР СЛЕД БАКАЛАВЪР": АКТУАЛНА РУСИСТИКА

Подобни програми със същата образователно-квалификационна степен (магистър филолог) по специалността **Руска филология** у нас има в СУ, ВТУ и Шуменския университет, но те са с други названия. Магистърска програма „Русистика“ с образователно-квалификационна степен „магистър по филология“ предлага Катедрата по руска филология на Вилнюския университет.

В посочените български висши училища по специалността Руска филология се предлагат

отделни магистърски програми с езиковедска и литературоведска насоченост. Повечето от тях акцентират върху професионалната подготовка на преводачи в съответната област ([връзка](#) към аналогични програми). „Актуална русистика“ е уникална с това, че е интегрирана програма, която обединява лингвистика, руска литература и култура и има теоретико-приложна насоченост. Тя цели да подготви висококвалифицирани специалисти с по-широки възможности за реализация.

A13. ОКС "МАГИСТЪР СЛЕД БАКАЛАВЪР": ЛИНГВИСТИКА И ПРЕВОД (АНГЛИЙСКИ ЕЗИК)

Трябва да се отбележи, че комбинацията *Лингвистика и Превод* е популярна форма на магистърска програма в университети в България. Подобни програми съществуват във Велико-търновския университет, както и в Шуменския университет. В СУ преводаческите програми са ориентирани към два езика и предлагат комбинация между английски и френски, например, или се специализират само в една професионална област на превода – например конферентен превод. В чужбина комбинацията е по-рядка - например в Университета в Уестминстър. В европейски контексти преобладават или само *Лингвистика*, или само *Превод* като профили, като първите са академично ориентирани, а вторите - практически.

A14. ОКС "МАГИСТЪР СЛЕД БАКАЛАВЪР": ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА (ИСПАНСКИ ЕЗИК)

Магистърската програма по Приложна лингвистика (испански език), която предлага ПУ „Паисий Хилендарски“, застъпва паралелно традиционните и най-новите лингвистични дисциплини и практическото им приложение в областта на чуждоезиковото обучение и превода. Програмата цели развитие на научно-изследователски умения у студентите и дава възможност за осъществяване на интердисциплинарни връзки, като се задълбочават уменията за аналитичен и критически анализ.

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация показва, че подобна магистърска програма в България предлага само Катедрата по испанистика и португалистика при **СУ „Климент Охридски“**. Основната цел на програмата е подготовката на специалисти с изграден подход към теоретичните и практическите проблеми на чуждоезиковото обучение, съобразен със съвременните потребности на обществото.

Два испански университета предлагат магистърски програми по приложна лингвистика, свързани с преподаването на испански език. В **Университета на Хаен** магистърската програма е насочена към подготовката на професионалисти в сферата на преподаването на испански език на чужденци и изготвяне на дидактични материали за неговото преподаване.

Университетът „Антонио де Небриха“ също предлага магистърска програма по **Приложна лингвистика**, но тя включва и преподаването на испански като втори чужд език. Целта на програмата е да обучи студентите как най-адекватно да прилагат на практика придобитите теоретичните знания, а така също и как да използват в процеса на чуждоезиковото обучение новите информационни технологии.

1.1.2.4. МНЕНИЯ НА СТУДЕНТИ И ПОТРЕБИТЕЛИ

Писмени следи в официалния документооборот във ВУ за мнения на студенти и на потребители относно това, което се изучава

Във Филологическия факултет студентите и докторантите са избрали свои представители - членове на Факултетния съвет. Те участват във всички заседания на управляващия орган с право на мнение по всички въпроси на образователната дейност и на управлението на факултета като цяло.

АНКЕТНИ ПРОУЧВАНИЯ

Във факултета мнението на студентите и докторантите се проучва с три вида анкети:

1. **ВХОДНИ** - анкети с първокурсници, които проучват мотивацията и стабилността на из-

бора на съответната специалност. Тези анкети отчитат и от какъв тип средно училище идват кандидатите, както и "географията" на приема като цяло. Чрез анкетата се генерира рейтинг на специалностите. Проучват се очакванията.

2. **ТЕКУЩИ** - анкети, провеждани по време на процеса на обучение, които проучват отношението към организацията и качеството на учебния процес [[Университетската англистика в България](#)]. На базата на тези анкети се формулират предложения за обновяване и оптимизация на учебната документация и на учебния процес. Някои рекламни стратегии са приложени в КСК кампаниите, където студенти мотивират кандидат-студенти за кандидатстване в определена специалност [[Мнения на студенти СФ за специалността](#)]

3. **ИЗХОДНИ** - анкети с абсолвенти, които проучват степента на удовлетвореност от полученото образование и готовността за реализация [[Изходна анкета магистри](#)].

СЪОБРАЗЯВАНЕ С ПАЗАРНАТА СРЕДА

Във Филологическия факултет учебната документация се анализира и обновява съобразно с настъпващите промени в образователната среда. При актуализацията на учебните планове са предоставени широки възможности за ефективно участие на студентите чрез техните представители в студентския актив на факултета. Чрез конструирания към факултета Обществен съвет, в състава на който са включени представители на потребителите на филологически кадри, се дава възможност за съгласуване на учебната документация с непрекъснато настъпващите промени в бизнес средата. По този начин обучението се реализира с оглед на актуалните изисквания към студентите като бъдещи специалисти.

- [Филмова презентация](#) (wmv файл, 53 мВ) за ориентацията на факултета към пазара на труда.

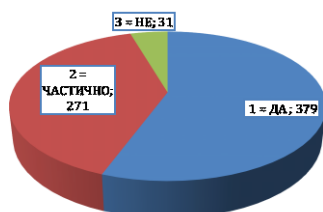
КРИТИКА И КОНТРОЛ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Мнението на студентите относно качеството на образователния продукт в Филологическия факултет, както и мнението на преподавателите се анализира чрез пакет от анкети, одобрени от **Комисията по качеството** към факултета.

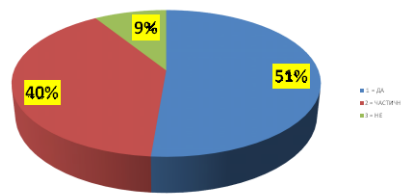
Ежегодно се провеждат анонимни анкети за проучване на студентското мнение относно ефикасността на учебната документация, както по отделни учебни дисциплини, така и за специалностите във ПФ. За периода 2008 – 2012 г. комисията по качеството е провела 6 анкетни проучвания, изводите от които служат като показател за качеството на учебната документация.

За мнението на студентите относно изучаваното учебно съдържание и учебните планове се съди от отговорите, дадени в раздел втори от проведената [Мнения на студенти \(Анкета №2\)](#) - „учебен процес“.

Познаване на квалификационната характеристика на специалността

Познаване на учебния план

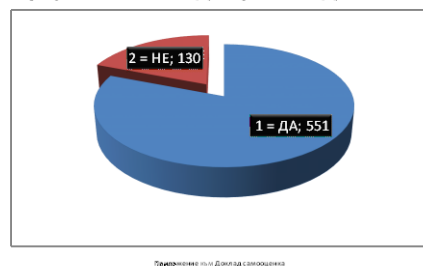
3 Връзки към отговори на студенти – познаване на документи

Познаване на учебните програми

Познаване на изискванията за упражнения и допускане до изпит

4 Информираност за учебни програми и изисквания за допускане до изпит

Факултетният студентски форум осигурява свобода на критичното отношение, както и компетентни отговори от оторизирани модератори ([връзка](#)).

Деканатът приема сигнали по електронна поща, които изяснява своевременно и решава според действащите нормативни документи.

От nedovoln student <oxford_plovdiv@abv.bg> ✉
Тема: **проблем с преподавател**
До zhivanov@uni-plovdiv.bg ✉ 12:49
Други действия

Уважаеми г-н Иванов,

Уча в Пловдивски Университет "Паисий Хилендарски", във Филологическия факултет. Убежденията ми са, че **университета е един от най-добрите в страната и предлага качествено обучение** на студентите си. Пиша Ви, във връзка с **проблем с един от преподавателите**. Става въпрос за **Ралица Кунчева**, преподавател по Английски език. Завършила е ПУ "Паисий Хилендарски" през 2009 и мисля, че това е **първата и година като преподавател**. Проблема е, че се държи **арогантно** със студентите си, **отсъства** от занятия не може да предложи **качествено обучение**, тъй като няма опит и е непознато човек на 26 години да изпада в **истерични кризи**, пред студенти. Тук е мястото да кажа, че **досега не сме имали проблем с никой от преподавателите**. Всеки от тях притежава **опит и отношение** към студентите и сме научили много от тях за времето, в което сме в университета. Но г-ца Кунчева **няма** нищо общо с тях! Това че има добра диплома не гарантира, че ще бъде добър учител. Повечето пъти в които идва е **абсолютно неподготвена и няма** ясен план как да проведе урока, а споровете със студенти и **арогантното отношение** са **ежедневие** в нейните часове. Нямам нищо против нея и не влагам лично отношение. Не мога да си напиша името и курса, в който уча или да подам официално оплакване, тъй като ме е страх, че това може да стигне до нея и да имам проблеми, а останалите колеги се притесняват да вземат отношение по проблема, но вярвам, че споделям мнението на много голяма част от тях. **Надявам се да бъде взето отношение по проблема**. Все още вярвам, че уча в един от най-добрите университети в България, с едни от най-добрите преподаватели и ще получавам качествено отношение и за напред. Искрено се надявам, през втория семестър да имаме **квалифициран преподавател** с поне малко опит и отношение към студентите, такъв какъвто за огромно съжаление не е Ралица Кунчева. **Благодаря Ви, предварително!**

3 Сигнал на анонимен недоволен студент

СТУДЕНТСКИ ИЗЯВИ

Във факултета съществува единственият в България студентски **Лингвистичен клуб**, който обединява работата на студенти и докторанти по различни научни теми. Резултатите се докладват на ежегодната Национална конференция за студенти и млади учени ([Връзка към страницата на лингвистичния клуб](#)). Около различни изявени учени, преводачи, методисти също работят студентски изследователски групи и групи за теренни проучвания и това създава среда за партниране между преподаватели и студенти, в която мненията и идеите на студентите се чуват, зачитат и внедряват.

Присъжданата от МОМН титла "студент на годината" в направление Филологии за 2009, 2010 и 2011 г. е за студенти на Филологическия факултет на Пловдивския университет. Тук се прилагат техните мнения за това, което се изучава, и за Филологическия факултет като академична среда, в която са се реализирали ([Отзив от студент на годината 2010, 2011](#)), ([Студент на годината 2011, 2011](#)).

АКТИВНОСТ НА ПОТРЕБИТЕЛИ

От особено значение за Филологическия факултет са мненията на потребителите за онова, което се изучава: HR агенции, инспекторати, училища, библиотеки, преводачески агенции, издателства, медии и партньори ([Пакет мнения на потребители - Bulwork](#)), ([Пакет мнения на потребители - LinguaMundi](#)), ([Пакет мнения на потребители - Народна библиотека "Иван Ва-](#)

зов"]], [[Отзив - Университет Адам Мицкевич, Познан](#), [Полски институт](#), [Чешки център](#)].

1.2. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ С НЕОБХОДИМИЯ ПРОФИЛ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Обучението на студентите в професионално направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** - ОКС бакалавър и магистър се осъществява от преподавателски състав с необходимия профил и квалификация, висококвалифицирани специалисти на основен трудов договор в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и хонорувани преподаватели от други висши училища и институти към БАН.

1.2.1. ОСИГУРЕН Е ИЗИСКВАНИЯТ НОРМАТИВЕН МИНИМУМ НА ХАБИЛИТИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ОТД

1.2.1.1. ХАБИЛИТИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ПЪРВИ ОТД

Дял (в %) на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове

В направлението като цяло и в специалностите поотделно изискването за 50% преподаватели на ОТД е спазено категорично.

Спазено е изискването за 70% хабилитирани преподаватели в дисциплините с лекционна структура.

Във факултета не се допуска нехабилитирани и без докторска степен да четат лекционни курсове.

В нито една специалност няма един преподавател с повече от три лекционни курса.

Преобладаващата средна възраст е под 55 години (54,5).

В таблицата по-долу е дадена основната информация за съотношенията по чл.17 от ЗВО и т.1..2.1.1. от [Критериалната система на НАОА в сила от 01.12.2011 г.](#)

Факултетът представя съотношенията на преподаватели на основен трудов договор и хонорувани преподаватели (преподаватели на граждански договор); на хабилитирани преподаватели на основен трудов договор и нехабилитирани доктори на основен трудов договор; средна възраст на преподаватели на основен трудов договор.

Факултетът не е в отношения с преподаватели по т.нар. **втори** основен трудов договор.

Поради факта, че факултетът няма в състава си преподаватели на втори трудов договор, не представяме нито данни, нито коментар в подраздел 1.2.1.2.

По показателя ОТД/ВЪНШНИ във всички специалности е постигнат изискваният минимум от 50%.

В една програма (Приложна лингвистика – немски с втори чужд) процентът е близък до 70% (68,42%). Усредненият индикатор за направлението е 89,52%. От 70% до 80% са 2 специалности; от 80% до 90% - 5; над 90% - 10. Преобладаващата част от програмите са с показател над 90%.

По показателя ХАБ/ДОКТОРИ всички програми изпълняват изискваният минимум от 70%. В диапазона 70%-80% са 7 програми (специалности), от 80% до 90% са 9 и 2 са с показател над 90%.

Бележка: Считаме, че в **Критериалната таблица** (с.4) е допусната техническа грешка като за втори път се изисква средната възраст на първи трудов договор (би следвало да е на втори трудов договор).

Показатели/специалности	Българска филология (редакторска)		Българска филология (за език)		Английска филология		Филология (редовна)		Филология (за докторантура)		Френска филология	
ОТД/ХОН	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
На основен трудов договор	44	91,67%	37	100,00%	24	100,00%	33	94,29%	33	94,29%	13	92,86%
Външни (хонорувани)	4	8,33%	0	0,00%	0	0,00%	2	5,71%	2	5,71%	1	7,14%
+ХАБ/-ХАБ	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Хабилитирани на ОТД	26	96,30%	22	91,67%	15	75,00%	26	86,67%	25	83,33%	7	70,00%
Доктори на ОТД	1	3,70%	2	8,33%	5	25,00%	4	13,33%	5	16,67%	3	30,00%
Общо:	27	100,00%	24	100,00%	20	100,00%	30	100,00%	30	100,00%	10	100,00%
Показатели/специалности	Приложна лингвистика		Приложна лингвистика		Приложна лингвистика		Лингвистика и ИТ		Славянска филология		Балканистика	
ОТД/ХОН	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
На основен трудов договор	17	70,83%	13	68,42%	16	88,89%	27	87,10%	50	96,15%	23	71,88%
Външни (хонорувани)	7	29,17%	6	31,58%	2	11,11%	4	12,90%	2	3,85%	9	28,13%
Общо:	24	100,00%	19	100,00%	18	100,00%	31	100,00%	52	100,00%	32	100,00%
+ХАБ/-ХАБ	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Хабилитирани на ОТД	16	84,21%	5	83,33%	9	81,82%	22	78,57%	26	78,79%	13	76,47%
Доктори на ОТД	3	15,79%	1	16,67%	2	18,18%	6	21,43%	7	21,21%	4	23,53%
Общо:	19	100,00%	6	100,00%	11	100,00%	28	100,00%	33	100,00%	17	100,00%
Показатели/специалности	Актуална българска филология		Актуална българска филология		Актуална руска филология		Приложна лингвистика		Лингвистика и ИТ		ПН 2.1.Филология	
ОТД/ХОН	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
На основен трудов договор	17	94,44%	16	84,21%	9	81,82%	8	100,00%	13	92,86%	393	89,52%
Външни (хонорувани)	1	5,56%	3	15,79%	2	18,18%	0	0,00%	1	7,14%	46	10,48%
Общо:	18	100,00%	19	100,00%	11	100,00%	8	100,00%	14	100,00%	439	100,00%
+ХАБ/-ХАБ	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Хабилитирани на ОТД	14	82,35%	14	87,50%	7	87,50%	6	75,00%	10	76,92%	263	82,97%
Доктори на ОТД	3	17,65%	2	12,50%	1	12,50%	2	25,00%	3	23,08%	54	17,03%
Общо:	17	100,00%	16	100,00%	8	100,00%	8	100,00%	13	100,00%	317	100,00%

0-III Възрастови параметри и съотношения по чл.17 от ЗВО

Университетът работи упорито за повишаване на квалификацията на кадрите, привличане на чуждестранни лектори по практически език, и разкриване на процедури за конкурси за доцент-доктори в тези направления. Факултетът счита, че има възможност да се справи с предизвикателствата пред тези нови специалности, тъй като те представляват неизменна част от съвременното разбиране за интеркултурна комуникация и мултикултурализъм и несъмнено имат място в листата на специалностите на филологическите факултети във висшите училища в България.

ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

ЗА НАПРАВЛЕНИЕТО КАТО ЦЯЛО⁶

Средна възраст на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове	Години	54,5
--	--------	------

⁶ Тук и в Компас е написано средна възраст на първи ОТД, но вероятно е на втори. В критериалната система: написано е същото, а няма логика.

ПО СПЕЦИАЛНОСТИ В НАПРАВЛЕНИЕТО

Средна възраст на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове	Години
Българска филология (редовно)	54,7
Българска филология (задочно)	54,3
Английска филология	59,8
Руска филология (редовно)	54,7
Руска филология (задочно)	54,9
Френска филология	54,6
Приложна лингвистика (АЕ и Ч)	54,0
Приложна лингвистика (НЕ и Ч)	57,0
Приложна лингвистика (ФЕ и Ч)	47,7
Лингвистика и ИТ	53,0
Славянска филология	54,9
Балканистика	55,1
Актуална българистика Е	54,1
Актуална българистика Л	54,6
Актуална българистика (усреднено)	54,3
Актуална русистика	54,7

КВАЛИФИКАЦИОННА СТРУКТУРА НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

[Приложение](#) (отделен документ в [pdf](#)). Възрастова структура по научни степени и звания (документ в [pdf](#))

Години	професор	доцент	главен асистент	асистент	д-р	дфн	Общо
2007	6	27	47	30	49	6	110
2008	7	30	50	25	54	7	112
2009	7	31	49	31	58	7	118
2010	8	32	52	26	63	8	119
2011	8	29	54	18	59	8	109
2012	11	30	66	11	65	9	118

5 Квалификационна структура - сравнение по години

Във факултета равномерно са представени научните длъжности и степени, спазена е пропорцията, приета от АС за съотношение на професори:доценти:гл. асистенти доктори: асистен-

ти да е в рамките на 1:2:3:4.

Голямото число главни асистенти без докторска степен се дължи на преподаването на практически чужд език, където израстването е затруднено от характера на дисциплините, които се преподават.

През периода се подобри квалификационната структура – 4-ма професори повече, 6 доценти повече, 8 гл. ас. доктори повече. Равномерността на квалификационните показатели обхваща всички катедри с изключение на секция на немски зеки към катедрата по Романистика и германистика.

Само за 2012 година по процедури на ЗРАС резултатите са:

3 конкурса за професор, 1 конкурс за доцент (и 2 конкурса за доценти на филиал), 1 защита за доктор на науките, 2 защиты за доктор.

Влоши се възрастовата структура, която запазва тази тенденция от последните 5 години.

ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА ПО СПЕЦИАЛНОСТИ

Приложение (отделен документ в [pdf](#)).

ОБОБЩЕНА ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА						
Възрастова структура	Професори	Доценти	Гл. асистенти д-	Главни асистенти	Асистенти	Общо
25-35	0	0	2	2	4	8
36-45	0	4	12	3	3	22
46-55	3	12	16	17	3	51
56-70	9	14	1	12	1	37
	12	30	31	34	11	118

6 Възрастова структура по длъжности и степени

Вярно е, че акредитационните критерии предпочитат подмладяването, но също така е вярно, че няма особен смисъл факултетът да се лишава по механичен принцип от високата квалификация на утвърдени преподаватели в добра професионална кондиция.

Както при щатните, така и при хоноруваните преподаватели **няма да се ограничаваме да привличаме авторитетни специалисти** само поради факта, че възрастта им няма да носи акредитационен принос. И обратно, **няма да привличаме безразборно млади преподаватели** само и само да подобрим възрастовата структура в ущърб на професионалната квалификация и експертния авторитет.

От подробната структура можем да направим извода, че имаме **готовност за хабилизации, имаме готовност за докторски защиты**, както и за приемане на защитили доктори, обучени в нашите програми и идващи от други университети.

1.2.1.2. ХАБИЛИТИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ВТОРИ ОТД

Във факултета няма хабилитирани преподаватели на втори ОТД.

1.3. ЗА ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ Е СЪЗДАДЕНА, ПОДДЪРЖА СЕ И СЕ РАЗВИВА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА И ИНФОРМАЦИОННА БАЗА, СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Филологическият факултет има изградена материално-техническа и информационна база за поддържане и осъществяване на качествена образователна и научноизследователска дейност в професионално направление **2.1. Филология**. За реализация на оптимален процес на

обучение са осигурени учебни зали и специализирани кабинети за лекционна, семинарна и практическа работа със студентите; специализирана литература и условия за самостоятелна работа в библиотеката, езиковите и специализираните центрове; компютърни и видео-зали и непрекъснат достъп до Интернет.

Поддържа информация за [Електронни ресурси на свободен достъп по социални и хуманитарни науки](#). Стимулира обучението и ползването на научна информация и приложения в базите данни [ScienceDirect](#) и [SCOPUS](#) по абонамент на MOMH. Разработва и насърчава ползването на [CESAR \(мрежата META-NET\)](#), както и езиковите ресурси на секцията по компютърна лингвистика към ИБЕ на БАН - [Български национален езиков корпус](#) и [Wordnet](#).

На студентите е осигурен достъп до общи и специализирани библиотечни фондове, възможност за работа с компютри, работа в специални кабинети и лаборатории. Към Филологическия факултет съществуват следните специализирани библиотеки и ресурси [[Специализирани библиотеки, ресурси и програми към Филологическия факултет](#)]:

Библиотеки: Библиотека по западни филологии, Европейският документационен център, Библиотека по американистика – [American Corner](#), Библиотека по новогръцки език, култура и литература, Библиотека по славистика, Библиотека по турски език (в процес на създаване), Център за руски език и култура, Немска читална зала, Немска библиотека, Библиотека „Щайгер“.

Специализирани ресурси и програми към Филологическия факултет - списъкът с пълните описания на библиотеките, ресурсите и бази данни се прилага [[Специализирани библиотеки, ресурси и програми към Филологическия факултет](#)].

За обучението на студентите факултетът разполага с необходимата материално-техническа база.

АБОНАМЕНТНИ БАЗИ ДАННИ

За ползване от мрежата на Пловдивския университет са достъпни следните световни бази данни (след лична регистрация с **username** и **парола**):

- ISI Web of Knowledge: <http://isiknowledge.com>
- ScienceDirect: <http://www.sciencedirect.com>
- Scopus: <http://www.scopus.com>
- Embase.com: <http://embase.com>
- ProQuest Central: <http://proquest.umi.com/login>
- [Научни бази данни](#)
- [Издания в бази данните](#)
- [Как да ползваме бази данните](#)
- [Материали за базите данни](#)

Аудитории, лаборатории и семинарни зали

Лекциите и семинарните занятия по основните дисциплини се водят в аудиториите и семинарните зали на Пловдивския университет, а упражненията – в специализираните лаборатории на Филологическия факултет, в зависимост от характера на учебната дисциплина.

Общо Университетът разполага с 25 394 м² разгъната площ, от която 13 971 м² учебна площ. Общата лабораторна и семинарна площ е 9 489 м², а аудиторната площ е 4 014 м².

От тях Филологическият факултет разполага с 3 640 м², от които 2 675 м² са лаборатории (учебни и научни), а останалите 880 м² – преподавателски кабинети.

В момента факултетът разполага със следните специализирани зали и кабинети: езиков кабинет (чужди езици – използва се за английски, немски и испански); езикова семинарна зала (новогръцки – практически език и превод); първи езиков кабинет (френски, испански, турски);

компютърна зала 1 (за превод и практически език); специализирани езикови кабинети (полски и чешки); мултимедийна зала с 36 места; мултимедийни кабинети – 4 бр.; Лаборатория за изследване на българския език с оборудване за анализ и трансфер на аудиозаписи; мобилни системи за дигитализация на документи, аудио и видео материали; мултимедийна зала по метода на обучението.

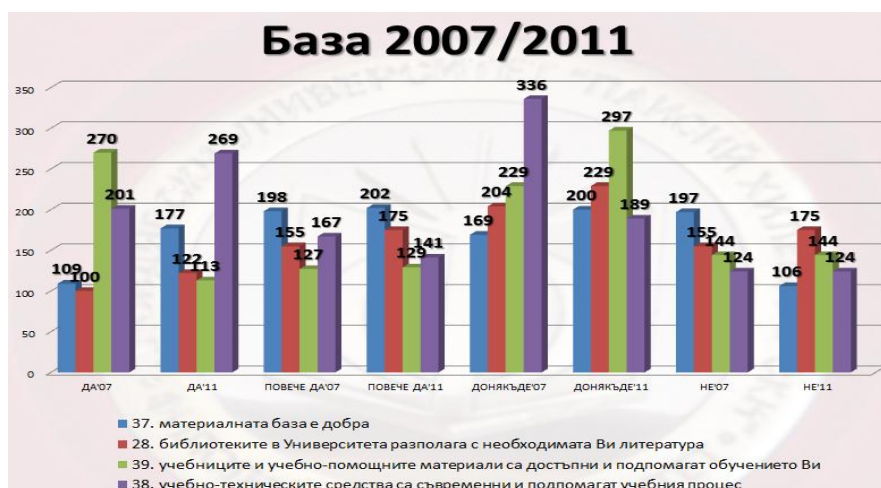
Факултетът е свързан в обща вътрешноуниверситетска мрежа и роуминг инфраструктура EDUROAM, чрез които по всяко време и във всяка аудитория чрез разположени безжични връзки студентите могат да работят онлайн с мобилни устройства: лаптопи, iPhone, iPad и др.

За периода 2008 – 2012 година, основно по проекти, са закупени програмни продукти и софтуер, необходими за работата на съвременните апарати, както и софтуер за обработка на филологична информация – езикови, литературни и културни данни. Информацията е в поделение НПД.

Факултетът разполага със 9 активно работещи специализирани ресурсни подразделения: **три центъра** (Център за езици и интеркултурна комуникация, Център за руски език и култура⁷, Американски център), **три библиотеки** (Славистична библиотека, Библиотека по западни филологии, Библиотека по новогръцки език) и **една Лаборатория** за изследване на българския език и **две компютърни зали** – постоянно обогатяващи се хранилища на литература, периодика, мултимедийни продукти (учебни комплекси и филми) и площадки за разгръщане на информационно-аналитическа, учебно-образователна, научна и творческа дейност, оборудвани със съвременна техника и постоянен безплатен достъп до Интернет и специализирани електронни бази данни. (Приложение Специализирана МТИ база).

1.3.1. РАЗПОЛАГА СЕ С НЕОБХОДИМАТА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА ЗА ОБУЧЕНИЕТО В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СПЕЦИФИКАТА НА ОКС В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ: 1) АУДИТОРНА И ЛАБОРАТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ, 2) ДРУГА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО УЧЕБНА БАЗА

Като начало е направена е сравнителна оценка между данни от 2007 и 2011 по критерия "материална база". При отговорите се наблюдава ръст на положителните мнения за образователната инфраструктура, който логично кореспондира с данните за нараснали инвестиции в компютри, специализирано оборудване, мултимедийни техники и класически библиотеки с учебно-помощен характер [Проекти на Филологическия факултет].

7 Материална база - сравнение 2007/2011

⁷ Дейност на центъра за 2010 ([документ](#)), 2011 ([документ](#)).

За обучението на студентите (бакалаври и магистри) от професионално направление „Филология“ са осигурени аудиторни, семинарни и компютърни зали, специализирани кабинети, центрове и лаборатории, както следва:

АУДИТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ:

11 аудиторни с обща площ 1245 кв. метра и 1301 работни места :

66 семинарни зали с обща площ 2879 кв. метра и 2071 работни места в Нова сграда:

Компютърни и видеозали с обща площ 210 кв. метра и 136 работни места.

ДРУГА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО УЧЕБНА БАЗА:

11 специализирани кабинети с обща площ 294 кв. м. и 132 работни места :

2 лаборатории с обща площ 36 кв. м. и 22 работни места:

Специализирани центрове с обща площ 231 кв. м. и 53 работни места

На студентите от професионално направление **2.1.Филология** се предоставя неограничен и безплатен достъп до библиотечните фондове на Пловдивския университет, ситуирани в 8 специализирани библиотеки, разполагащи с около 250 000 книги от всички области на знанието и на различни езици, справочен фонд - енциклопедии, терминологични и езикови речници, справочници и др., фонд периодични издания (списания, научни трудове, продължаващи издания и др.), издания на не книжни носители, които според спецификата си са част от посочените фондове.

1.3.1.1 АУДИТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ В КВ.М. НА 1 СТУДЕНТ, ОБУЧАВАН В ОКС, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА РИОКОЗ

Данни като цяло за университета (институционална акредитация): Съгласно актуалните данни, включени в институционалната акредитация на Пловдивския университет, обучението се осъществява в 291 учебни зали с обща площ 17 571,5 м². През 2012 г. в ПУ се обучават 18 719 студенти, от които 14359 са в редовна форма на обучение, а 4360 – в заочна. Изчислената средна площ за обучение на 1 студент е 1,2 м², което отговаря на изискванията на РИОКОЗ.

Официални документи, които доказват съответствието

АУДИТОРНА И ЛАБОРАТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ И ДРУГА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО УЧЕБНА БАЗА

	площ м ²	места	Брой
В т.ч. аудиторни	2012	1866	21
В т.ч. семинарни	1710	1333	40
В т.ч. компютърни зали	522	372	11
В т.ч. видео и мултимедийни зали	103	66	2
Специализирани кабинети	326	154	9
Специализирани центрове	102	68	3
Лабораторна площ за преподаватели (кабинети)	640	148	54
Общо	4775	3859	140

0-IV Аудиторни и лабораторни площи

Аудиторна площ за учебна заетост в кв.м. на 1 студент, обучаван в ОКС, съгласно изискванията на РИОКОЗ е 1, 33 кв.м. на студент; на 100 студента 84 работни места.

Ауд. и лаб. на един студент (площ и места)	2.30 м²	1.90 места
Норми на РИОКОЗ	1.33 м²	0.84 места

За обучението на студентите (бакалаври и магистри) от професионално направление

2.1.Филология са осигурени достатъчно аудиторни, семинарни и компютърни зали, специализирани кабинети, центрове и лаборатории, както следва:

АУДИТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ

(Общо в 5 сгради: Ректорат, Нова сграда, Сграда на ул. Костаки Пеев, Сграда на тепето, Сграда на Хим. факултет)

- 21 аудитории с обща площ 2012 кв. метра и 1866 работни места
- 40 семинарни зали с обща площ 1710 кв. метра и 1333 работни места
- Компютърни и видеозали с обща площ 429 кв. метра и 438 работни места.

ДРУГА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО УЧЕБНА БАЗА

- 9 специализирани кабинета с обща площ 326 кв. м. и 154 работни места
- 2 лаборатории с обща площ 36 кв. м. и 22 работни места
- Специализирани центрове с обща площ 102 кв. м. и 68 работни места
- Изследователска (лабораторна) площ за преподаватели с 640 м² и 148 работни места

1.3.1.2. БРОЙ РАБОТНИ МЕСТА ЗА АУДИТОРНА И ЛАБОРАТОРНА РАБОТА НА 100 СТУДЕНТИ, С КОИТО СЕ РАЗПОЛАГА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Наличната база, в която се обучават студентите в професионално направление

2.1.Филология осигурява достатъчен брой работни места за аудиторна и лабораторна работа – средно 156 работни места на 100 студенти.

Позиция	площ m ²	места
Ауд. и лаб. места на 100 студента (площ и места)	181,5	156,0
Лаб. площ на един преподавател (площ и места)	4,3	1,3
Компютри на 100 студента (площ и брой)	25,5	18,1
Общо учебна площ и места на един студент (площ и места)	2,3	1,9

1.3.1.3. ЛАБОРАТОРНА ПЛОЩ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ В КВ.М. НА 1 ПРЕПОДАВАТЕЛ НА ОТД, С КОЯТО СЕ РАЗПОЛАГА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Достатъчна лабораторна площ за изследователска дейност в кв.м. на 1 преподавател на ОТД

Библиотеките, обосновани като "изследователски пространства" и компютърните зали като преводачески лаборатории със софтуер и уеббазирани ресурси и програми.

В професионално направление „Филология“ обучението разполага с достатъчна лабораторна площ за изследователската дейност на преподавателите на ОТД, която за 1 преподавател е 4,3 м² и 1,3 работни места на човек.

1.3.1.4. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДРУГА СПЕЦИФИЧНА УЧЕБНА БАЗА (ЗА НУЖДИТЕ НА ОБУЧЕНИЕТО В ОКС ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ КАТО ЦЯЛО)

В периода 2008-2012 г. специфичната учебна база на Филологическия факултет е надградена в процеса на разширяване на научно-образователната инфраструктура в отделни звена и центрове към факултета: в Руския център, в Центъра за чужди езици и култури, в лабораторията от научно-образователен тип ЛИБЕ, снабдена с мобилни устройства за теренни изследвания, както и към катедрите по чужди езици под формата на новосъздаващи се езикови ресурси и програми за чуждоезиково обучение, в това число внедряване на лицензиран преводачески софтуер по европейски стандарти.

- Подробно за общата, аудиторната, специализираната и специфичната учебна база в [Приложение Учебна база](#).

Университетското ръководство ускорено инвестира в нова материална база.

Спортна зала беше изградена на терен от 17 617 кв. м. и е на стойност 4 млн. лв. 60% от средствата са от държавно финансиране, а останалите разходи са собствени средства на Плов-

дивския университет. Начало на строежа бе дадено през октомври 2011 година, а пълното оборудване завърши за учебната година 2012/2013.

Министърът на образованието Сергей Игнатов откри нов учебно-научен комплекс, който се намира на гърба на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Сградите са две – А и Б, които се намират на площ от 900 кв.м. Цялата сума, заделена за проекта, е 720 000 лева, които са изцяло от средствата на университета.

СОФТУЕР И БАЗИ ДАННИ

➤ Операционни системи

- ОС Windows – лицензи за:
 - Windows 7 Enterprise, 32 bit, English
 - Windows 7 Professional, 32 bit, English
 - Windows 7 Professional, 64 bit, English
 - Windows 7 Professional, 64 bit, English (upgrade)
 - Windows 7 Professional, 32 bit, Bulgarian (upgrade)
 - Windows 7 Professional, 64 bit, Bulgarian (upgrade)
 - Windows Server 2008R2, 64 bit, English
 - Windows Server 2008, 64 bit, English
 - Windows Server 2008, 32 bit, English
 - Windows Server 2003R2, 32 bit, English
 - Windows Server 2003R2, 64 bit, English
 - Windows XP, SP3, 32 bit, English
 - Windows XP, 64 bit, English
- ОС SuSE Linux 8.1. – GPL лицензи (неограничен брой).
- ОС IDRIS лицензи за специализирани компютри (3 – броя).
- ОС OS/2 – 1 лиценз.

➤ Приложен софтуер

TREFL - Translation Référence Library (<http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/>) - програма за управление на едноезични и двуезични текстови бази от данни. Служи като помощник за превод (система за преводаческа памет) и като бърз справочник (при четене и при редактиране на текст на чужд език).

SARP - Speech Analyzer Rapid Plot* (<http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/sarp/>) - програма-разширение на *Speech Analyzer*, позволяваща автоматично или интерактивно построяване на многосерийни точкови графики на основните форманти с голяма информативна стойност при измерване и описание на акустичните (и косвено на артикулационните) характеристики на гласните звукове. Програмата се използва от изследователи и студенти (например в университета Париж 8) като инструмент за съпоставителни научни изследвания и при изучаването на чужди езици.

TRADOS - Приложение Ес Ди Ел Традос 2009 - най-новата преводаческа програма, която е разпространена в цял свят. Тя повишава качеството и улеснява работата на преводача, особено при превод на обемен текст, работа по един и същи материал или в екип.

ONOMA SOFT – пусната под опън сорс лиценз уеб базирана програма, създадена за учени и студенти в сферата на ономастиката, която класифицира, сортира и обработва деветнадесет вида собствени имена по близо двадесет интра- и екстралингвистични характеристики.

➤ Мрежови услуги и сървъри

- Web сървър.
- E-mail сървър.

- FTP сървър.
- Сървър за студентски дискуссионен форум.

➤ Бази данни във Филологическия факултет

VOCAL <http://vocalproject.eu> (Vocationally Oriented Culture and Language - професионално ориентирани култура и език) Уеб-базирани материали по език и култура, целящи да подготвят за мобилност и професионален стаж пътуващи студенти и професионалисти. Предоставят обща културна и езикова информация (теми: настаняване, спешни случаи, общуване, пътуване, работа), както и базова информация в няколко професионални области (теми: инженерно, банково дело, бизнес и туризъм) на 12 европейски езика (български, ирландски, испански, италиански, литовски, немски, португалски, словашки, финландски, френски, унгарски и шведски).

- [Електронен граматически речник на българския език](#)
- [Корпус на българските печатни издания](#)
- [Програма за проверка на правописа](#)

Осигурена специфична учебна база (за нуждите на обучението в ОКС или професионалното направление като цяло)

Факултетът използва и външна база за провеждане на практики и стажове. В настоящия момент за практическата подготовка на студентите от професионално направление

2.1.Филология се ползват с договори.

- [Приложение за базови училища](#)
- [Приложение за партньорски институции](#)

1.3.1.4. ХАРАКТЕРИСТИКА НА СПЕЦИФИЧНАТА УЧЕБНА БАЗА.

Факултетът е в процес на доизграждане на специализирана материално-техническа и информационна инфраструктура от образователно-изследователски тип. Този тип база се състои от:

1. Компютърна зала, оборудвана с 16 броя стационарни PC, TV, DVD, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 12 700 лв.
2. Компютърна зала, оборудвана с 6 броя стационарни PC, TV, DVD, VHS Player, CD и Tape Recorder, проектор и екран за мултимедийни презентации, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 8 600 лв.
3. Лаборатория за изследване на българския език, оборудвана с 2 броя стационарни PC, 4 броя преносими PC Toshiba NB Satellite, 2 броя преносими компютри HP 6820S, 4 броя преносими компютри ACER ASPIRE 5536G, екран за мултимедийни презентации HAMA TRIPOD-SCREEN 180 WH, 4 броя диктофони OLYMPUS WS-110, диктофон OLYMPUS DS-50, видеокамера SONY DCR DVD410E, фотоапарат OLYMPUS MJU-1010, CD Recorder TASCAM CC 222, сървър HP 445433-421, климатик, скенер IRIS PenTranslator, скенер Plustek Optibook 3600, скенер Plustek Opticfilm 7200, софтуер Онома софт и TRADOS с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 27 500 лв.
4. Център за езици и интеркултурна комуникация /CLIC/, оборудван с два стационарни PC, преносим PC, мултифункционално устройство SAMSUNG CLX-3160N - скенер, копир, факс, принтер, TV, DVD, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 5000 лв.
5. American Corner – ресурсен, културно-информационен, учебен и научноизследователски център с библиотека, съдържаща 8000 тома учебна, специализирана, научно-популярна и художествена литература, зала за презентации, оборудван с 4 стационарни PC, проектор и екран за мултимедийни презентации, TV, DVD, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 44 000 евро.

6. Библиотека по новогръцки език и литература, съдържаща 2000 тома учебна, специализирана, научно-популярна и художествена литература, оборудвана със стационарен РС, ксерокс, скенер, проектор и екран за мултимедийни презентации, 2 MP3 Player, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 4 000 евро.
7. Славянска библиотека, съдържаща 1 500 тома учебна, специализирана, научно-популярна и художествена литература, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 4 500 евро.
8. Немска читална зала, съдържаща 8 000 тома библиотека учебна, специализирана, научно-популярна и художествена литература, оборудвана с 2 стационарни РС, 2 принтера, TV, DVD, проектор и екран за мултимедийни презентации, бимер, медиатека, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 20 000 евро.
9. Немска библиотека, съдържаща 1 000 тома учебна, специализирана, научно-популярна и художествена литература, оборудвана с преносим РС, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 8 000 лв.
10. Руски ресурсен, културно-информационен, научно-изследователски и методичен център с библиотека, съдържаща над 3 000 тома учебна, специализирана, научно-популярна и художествена литература, филмотека с 300 заглавия, медиатека, оборудван с 11 стационарни РС, 2 преносими РС, проектор и екран за мултимедийни презентации, TV, DVD, мултифункционално устройство - скенер, копир, факс, принтер, с постоянен достъп до Интернет на обща стойност 60 000 евро.

1.3.2. РАЗПОЛАГА СЕ С НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИОННА БАЗА ЗА ОБУЧЕНИЕ: 1) БИБЛИОТЕКА, 2) КОМПЮТЪРНА БАЗА, 3) ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ, 4) ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ ПРИ НАПРАВЕНО ИСКАНЕ ЗА ДИСТАНЦИОННА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ

За студентите в професионално направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** е изградена съвременна **информационна инфраструктура** чрез интегриране на информационните ресурси на университетската библиотека и външни регионални, национални и международни информационни източници.

БИБЛИОТЕЧНИ РЕСУРСИ

На студентите от професионално направление „Филология“ се предоставя неограничен и безплатен достъп до библиотечните фондове на Пловдивския университет, ситуирани в 8 специализирани библиотеки, разполагащи с около 250 000 книги от всички области на знанието и на различни езици, справочен фонд - енциклопедии, терминологични и езикови речници, справочници и др., фонд периодични издания (списания, научни трудове, продължаващи издания и др.), издания на не книжни носители, които според спецификата си са част от посочените фондове.

Университетската библиотека предоставя безплатен и неограничен достъп до електронните си каталози, до лицензирани национални и международни бази данни и до редица виртуални библиотеки.

КОМПЮТЪРНА БАЗА

За обучението на студентите от професионално направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** е изградена компютърна база на обща площ 160 кв. м., общо 80 работни места (3 компютърни кабинета в Нова сграда и 2 компютърни зали в Ректората), оборудвани с 47 компютъра, всеки от които с достъп до Интернет. За индивидуална работа на студенти и дипломанти са осигурени допълнително 21 компютъра в специализирани лаборатории и кабинети с непрекъсната интернет връзка. Студентите от професионалното направление имат достъп до общо 68 компютъра.

Филологическият факултет разполага с два сървъра (част от университетската компютър-

на мрежа)и осигурява на студентите свободен непрекъснат интернет достъп в учебните и компютърните зали, както и безжична интернет връзка с променлива скорост, съобразно натовареността на университетската компютърна мрежа.

Планира се ежегодно да се обновява базата с по 20 компютъра и цялостно оборудване на още 1 компютърен кабинет.

1.3.2.1. БРОЙ КОМПЮТРИ НА 100 СТУДЕНТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ОКС

Факултетът е свързан в обща вътрешноуниверситетска мрежа и роуминг инфраструктура EDUROAM, чрез които по всяко време и във всяка аудитория чрез разположени безжични връзки студентите могат да работят онлайн с мобилни устройства: лаптопи, iPhone, iPad и др.

КОМПЮТЪРНИ РЕСУРСИ (ПЛОЩ, РАБОТНИ МЕСТА, БРОЙ КОМПЮТРИ)

Вид	площ м ²	места	Брой
В т.ч. компютърни зали	522	372	11
В т.ч видео и мултимедийни зали	103	66	2
Компютри на 100 студента (площ и брой)	25.5	18.1	

0-V Компютри (площ, места, брой)

1.3.2.2. ПЛОЩ В КВ.М. НА КОМПЮТЪРНИ ЗАЛИ НА 100 СТУДЕНТИ, ПОЛЗВАНИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ОКС

Вид	площ м ²	Места
Компютри на 100 студента (площ и брой)	25.5	18.1

1.3.2.3. ПОДДЪРЖАНЕ НА АКТУАЛНОСТТА НА БИБЛИОТЕЧНИЯ ФОНД НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ И ПЕРИОДИЧНОТО МУ ОБНОВЯВАНЕ

Относителен дял на новопостъпилите библиотечни единици на хартиен и електронен носител през последните 5г., свързани с обучението в професионалното направление/ специалността

Библиотечният фонд, който обслужва обучението в професионално направление **2.1.Филология** е обогатен с новопостъпили библиотечни единици на хартиен и електронен носител с относителен дял през последните 5 г. както следва:

- § Филологическа библиотека – 17, 20%;
- § Западни филологии – 14, 85%;
- § Американистика – 45, 21%
- § Библиотека Новогръцки език, култура и литература – 44, 57%;
- § Централна университетска библиотека – 7, 4%.

- Компютърни зали, информационни центрове и специализирани библиотеки ([връзка изглед](#))
- Библиотечни ресурси по специалности и в направление (връзка)

1.3.2.4. ИЗПОЛЗВАЕМОСТ НА ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ ОТ СТУДЕНТИТЕ В ОКС

Пловдивският университет „ Паисий Хилендарски” е **регионален център на Българската изследователска и образователна мрежа (БИОМ)** и отговаря за интернет свързаността на пловдивските висши училища.

На територията на университета е изградена вътрешна мрежа и е осигурен безжичен достъп до Интернет за преподаватели, служители, студенти и гости, чрез роуминг-инфраструктурата eduroam (EDUcatioROAMing), използвана от академичните институции в Европа, Азия, Австралия и Канада за оторизация при достъп до мрежата. Това гарантира достъп до Интернет на нашите преподаватели и студенти, когато гостуват в академична институция,

членка на eduroam, без допълнителни регистрации. В същото време, всички гости на Пловдивския университет, идващи от институция членка на eduroam, могат да ползват Интернет без допълнителни регистрации.

Всички потребители, вкл. и безжичните, получават автоматично глобален адрес. IPv4 и IPv6 свързаността е без ограничения в количеството и качеството на трафика. Чрез оторизиращата система на Пловдивски университет (focus.uni-plovdiv.bg) всички преподаватели, служители и студенти могат да ползват следните мрежови услуги:

Webhosting - за публикуване на лични страници или обмен на файлове;

VoIP- чрез IPцентралата на ПУ екипа има безплатен достъп до и от стационарните телефони в университета от всяка една точка в Интернет;

RadioNeko – студентско интернет радио;

Дискусионен форум – за обмяна на мнения и информация;

<https://students.uni-plovdiv.net> – електронна система за управление на учебни курсове и провеждане на електронни анкети върху Moodle платформа.

Повече информация за мрежовите услуги на Пловдивски университет може да се получи на адрес – <http://net.uni-plovdiv.bg>

Разполага със софтуер за учебни и други информационни цели, достъпни за студентите и преподавателите. Наличен е безжичен интернет.

- Студентите от професионално направление 2.1.Филология имат достъп до безплатни лицензирани софтуерни продукти , предоставени от МОМН, съгласно лицензионно споразумение с Майкрософт: Microsoft Windows 7 Professional – 32 bit, Microsoft Windows 7 Professional – 64 bit, Microsoft Windows XP Professional – 32 bit, Microsoft Windows XP Professional – 64 bit, Microsoft Office 2010 Professional Plus, Microsoft Office 2010 BulgariaLanguage Pack, Microsoft Office 2007 Suites, Microsoft Office 203 Suites, Microsoft Visual Studio 2010 Pro.

Всички продукти са достъпни след регистрация на сайта на Пловдивския университет <http://students.uni-plovdiv.bg/moodle/course/view.php?id=25>. Наличието на безжичен интернет на територията на Университета осигурява непрекъснат достъп за студентите и преподавателите до информационните ресурси, описани в т. 1.3.2 и т. 1.3.2.4. (Виж [Лицензиран софтуер](#)).

За подобряване на административното обслужване на учебния процес и осигуряване на непрекъснат достъп на студентите и преподавателите до свързаната с него информация се ползват и специализирани продукти: <http://www.kodar.net> (обслужване на студенти и учебен процес), <http://adminpro-bg.com> (информационни регистре за МОМН на докторанти, академичен състав и др.), <http://www.unicons-bg.com> (управление на човешки ресурси), <http://www.archimed.bg> (автоматизация на документооборота, работните процеси и контрола на решенията в университета), <http://www.ada-soft.bg> (НПД) и др.

В Центъра за руски език и култура е осигурен безплатен достъп до електронните версии на руските СМИ и до справочни системи.

Студентите в специалността също така имат достъп до наличната във Филологическия факултет техническа база (компютри и университетския сървър) – в Центъра за чужди езици и интеркултурна комуникация, 19 с.з., 12 с.з. (Виж [компютърни и специализирани зали](#)).

Центърът за езици и интеркултурна комуникация също разполага с техника, която позволява гледането на наличните там филми при желание от студентите.

1.4. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ОТГОВАРЯ И СЕ ПРИДЪРЖА КЪМ СЪВРЕМЕННИТЕ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА ИМ

Във Филологическия факултет системата за провеждане на изпитните процедури е в съответствие с обновената нормативна база в сферата на висшето образование - ЗВО и Правил-

ника на ПУ - глава VII "Учебна дейност" - раздела "Оценяване на придобитите знания".

Специфичните изпитни процедури по отделните предмети се разработват от титулярите на дисциплини и са неразделна част от анотациите на учебните програми. Студентите се запознават с тях в началото на семестъра. Държавните изпитни комисии също изработват специфични процедури за проверка и оценка на знанията, прикрепени към съответните програми (конспекти) за държавен изпит [[Държавен изпит за специалност СФ](#)], [[Държавен изпит](#)].

В учебните планове на факултета, които се публикуват всяка година и се връчват на първокурсниците, са посочени основните форми на завършване на обучението по всяка дисциплина - изпит или текуща оценка. Посочени са хорариумите и кредитите, които всяка дисциплина носи.

Ежегодно издаваната книга с учебни планове съдържа встъпителна част, тип "студентски наръчник", в която са включени: академичен речник, правила за учебния процес, актуални решения на АС, правила за минаване в по-горен курс, правила за заверка на семестър, организирана с връзки към инспектори и катедри.

Специално внимание е отделено на духа и действието на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити. На студентите е обяснено значението на кредитния компонент "часове за самоподготовка (неприсъствени, извънаудиторни часове)" като принцип за поемане на по-големи отговорности в учебния процес. Освен присъствието на лекции и упражнения за получаване на кредитите студентите решават конкретни задачи, предвидени в изискванията на титуляра и регламентирани от него в анотацията на учебната програма.

Тези конкретни задачи включват: решаване на тестове, събиране на емпиричен материал, реферат в писмена или мултимедийна форма, участие в студентска научноизследователска група, курсов проект, участие в олимпиада, студентска научна сесия, теренна работа, пътуващ семинар, експедиция.

Формирането на окончателната оценка е регламентирано за отделните дисциплини специфично и представлява процентно съотношение между резултати от текуща работа, самостоятелна работа и представяне на изпита.

Съществува практика, която зачита правото на всеки студент да поиска разяснение за мотиви на оценяване, да види писмената си работа и да коментира с титуляра или с асистента резултатите си - на място, непосредствено след изпита, или в обявени приемни часове на преподавателите. Някои преподаватели практикуват публична защита на разработените в писмена или мултимедийна форма реферати - пред колегите си от съответния курс или поток студентите представят резултатите си, подложени са на публична критика и коментар, защитават позициите си в дебат.

Добрите и иновативните практики в това отношение са много и могат да бъдат споделени от съответните преподаватели.

Факултетът разполага със специализиран софтуер за Учебен отдел (електронен изпитен протокол). (Изглед в [системата УНИС](#)).

Чрез официалния сайт на факултета [[Официални страници на катедрите към Филологическия факултет](#)] информацията за провеждане на изпитните процедури е постоянно достъпна.

Учебните програми се намират в катедрите, където се водят съответните дисциплини. Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им. Основните форми на преподаване в направлението са лекциите, семинарните занятия и практикумите.

1.4.1. ИЗГРАДЕНА Е ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИВАНЕ НА СЪВРЕМЕННИТЕ МЕТОДИ В ПРЕПОДАВАНЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ И ВОДЕНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЗАНЯТИЯ И

ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Поддържането и развиването на съвременни методи на преподаване са пряко следствие от повишаването на квалификацията на преподавателския състав, от отварянето към нови образователни стандарти и добри практики. Официалните документи на университета, които уреждат въпросите, свързани с условията, изискванията и реда на развитие на преподавателския състав на ОТД, са: Правилник за устройството и дейността на Пловдивски университет «Паисий Хилендарски»; Правилник за развитие на академичния състав в Пловдивски университет; Правилник за атестиране на преподавателите в Пловдивски университет. Те са публикувани в системата за поддържане на качеството Компас <http://compass.uni-plovdiv.bg/>

Повишаването на квалификацията на преподавателите във Филологическия факултет се осъществява и чрез участия в следните форми:

ВЪВ ФАКУЛТЕТА

- езикови курсове по английски и немски език за преподаватели⁸;
- курсове за презентационни умения на английски език;
- обучителни курсове за работа със съвременна апаратура и софтуер ([Семинар за обучение с мултимедия](#));
- открит семинар "Факултетът изследва";
- работни срещи и семинари ([Анализ на състоянието на факултета - семинар 2010](#))

В СТРАНАТА И В ЧУЖБИНА

- краткосрочни програми за обмен и специализация в наши и чужди университети
- дългосрочни програми за обмен и специализация в наши и чужди университети – лекторати в чуждестранни университети: Прага, Братислава, Познан, Киев, Пекин, Париж и др.
- 1 дългосрочна специализация.

Приложение - справка специализации в чужбина [[Творчески командировки и специализации на преподаватели в чужбина през последните 5 години \(2008-2012\)](#)]

Приложение - справка лектори в чужбина [[Справка лектори в чуждестранни лекторати](#)]

Във Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ е изградена и се развива система от класически и съвременни форми и методи на преподаване, контрол и оценяване на постиженията на студентите от професионално направление **2.1. Филологии**.

Системата е съобразена със спецификата на организацията на учебния процес във факултета, с формални и съдържателни възможности за избор на адекватни методи на преподаване, контрол и оценяване, както и с прилагането на информационни и езикови технологии в образователния процес. Създават се условия за активно участие на студентите в образователния процес, при които студентите да са в центъра на обучението, то да се планира и провежда с отчитане на тяхната включеност и активност. Студентите трябва да се готвят за всяко занятие, да поемат основната отговорност по усвояване на знанията.

Използването на информационните технологии създава условия за по-гъвкав подход към подбора и структурирането на съдържанието, към моделиране на разнообразни ситуации ([Приложения на информационните технологии в работата на филолога](#)).

Във всеки момент от обучението преподавателите се интересуват дали студентите усвояват учебния материал. Проверката на усвояването се прави по време на учебния процес чрез текущ контрол под формата на колоквиуми, тестове, курсови работи, индивидуални и групови

⁸ Виж: [Езикови курсове за преподаватели](#); [Семинар по английски език](#); [Семинар по немски език](#); [Център TestDaF – курс по немски език за преподаватели и докторанти, начално ниво](#).

задачи. Студентите се научават да работят екипно, развиват критическото си мислене, научават се да организират времето и знанията си, да работят в екип, развиват толерантност в междупersonностните и интеркултурните отношения. Създадената вече традиция активизира студентите и те стават автори на някои от мултимедийните продукти, които се прилагат при обучението на техни колеги.

Създаването на видеофилми, компютърни уроци, мултимедийни презентации, които се прилагат при провеждане на хоспетиране и педагогически практики, способства да се развият и затвърдят уменията на студентите филолози да провеждат интеркултурно образование. Този опит, основаващ се на прилагането на съвременните образователни технологии, помага на студентите да субективизират своето творческо участие в образователния процес. Прилаганите методи и форми на обучение са:

- Лекция - диалогична лекция с решаване на казуси
- Семинарни занятия, упражнения
- Практикум, практически занятия, тренинг
- Колоквиум
- Тематичен обзор
- Експертно обсъждане
- Интерактивни методи – интерактивна лекция/семинар
- Дискусия
- Дебат
- Ролеви игри
- Мултимедийни обучителни технологии
- Видеотренинг
- Компютърни уроци
- Симулации
- Експеримент в реално време
- Работа по проект (екипно или индивидуално)
- Виртуална стая
- Уъркшоп (за генериране на планове, анализ и мениджърски решения)

1.4.1. ИЗГРАДЕНА Е СИСТЕМА ЗА ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ В ПРЕПОДАВАНЕТО НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ.

Във Филологическия факултет на ПУ е изградена и се развива система за прилагане на съвременни методи за преподаване в специалностите в професионално направление **2.1.Филология**. Екип от преподаватели разработи система от интерактивни методи за обучението на студентите по съответните учебни дисциплини, както и адекватни на тях форми на организация на учебния процес, които да отговарят на тези във водещите европейски висши училища. Тези методи и форми се прилагат при провежданите лекционните курсове и практическите занятия.

Филологическата школа, развита в Пловдивския университет, има своите доказани механизми за завладяване на аудиторията и за създаване на отношения преподавател - студент, оставящи трайни следи в развитието на хуманитарната идея като професионален и човешки капитал и за двете страни. Стремехът да се поставя акцент върху активното въвличане на студентите в процеса на обучение е традиция.

Лекционната форма е балансирана от една страна от поставяне на отворени въпроси, диалог, събеседване, дискусии, студентски презентации, а от друга страна от използването на високотехнологични езикови ресурси и програми, аудиовизуални технологии и мултимедийни ресурси, отговарящи на нагласите на интернет поколението за работа в технологично по-

развита образователна среда.

Преподаваният материал при нужда се онагледява с **информационни пакети** (handouts), които студентите получават в електронен формат или в разпечатан вид в час. В учебния процес присъстват диалогични форми на обучение като работа в екип при аудиторни занятия, групови дискусии, решаване на проблеми и казуси. Все по-широко се застъпва и формата на електронна интернет кореспонденция преподавател – студент, студентска група, курс. Увеличава се броят на дисциплини и предмети, разположени в платформата Moodle.

Факултетът се подготвя за мащабно включване в проекта „Пловдивски е-университет“ с платформа „Е-българистика“, която включва разработване на електронни модули на дистанционно обучение за профилиращите дисциплини във филологическото направление.

- Създаване на **Нормативна база** (вкл. Стратегия за провеждане на е-обучение в ПУ; Правилник за организация на ДО, Правилник на ЦДО, Методическо ръководство за подготовка на учебни ресурси за е-обучение; Система за проверка на знанията на дистанционния студент; Ръководство за дистанционните студенти);
- Проектиране и създаване на **интегрирана среда за управление на учебния процес ПеУ** (Пловдивски електронен университет), обединяваща съществуващи информационни системи на ПУ (спец. ориентирани към обслужване на учебния процес в редовно и задочно обучение) и **софтуерни модули** (вкл. продукти на университетски изследвания в областта на е-обучение, и нови разработки- създадени в рамките на проекта);
- Създаване на **виртуални библиотеки и 5 цифрови хранилища** на стандартизирани учебни компоненти (за всяка от приоритетните за Проекта области на ВО) и тяхното интегриране (вкл. протоколи за комуникация с ПеУ).

Основен критерий в оценяването на студентите е умението им за аналитичност и критическо мислене по теоретични парадигми, но на равни начала се проверява и практическото справяне със самостоятелни задачи и разработки, за да се оформи профилът на функционално грамотен млад специалист по филология, който има нужните знания и комуникативни умения.

Използват се и възможностите на програми като скайп за обучение на **студенти в неравностойно положение**. Катедрата по Английска филология осъществява обучение на двама студенти със специфични нужди именно посредством скайп, който позволява консултации в реално време, а и провеждане на дискусии и дори изпити.

Във факултета е въведена система за допуск до изпит, която изисква непрекъснато участие на студентите в процеса на обучение посредством текущ контрол и самостоятелни курсови проекти.

Изпитните процедури, приемът, оценяването и дипломирането на студентите в ОКС бакалавър и магистър в направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** се извършват в съответствие със *Закона за висше образование* и *Правилника за учебна дейност на ПУ „Паисий Хилендарски“*.

За обучение в направление могат да кандидатстват лица – български и чуждестранни граждани, без ограничение във възрастта, които са завършили средно образование. **Приемът на студенти** се осъществява чрез: състезателен изпит по избор/ оценка от ДЗИ.

Формите за контрол и оценяване на студентските постижения в хода на обучението им се извършва чрез писмени и устни изпити, текущи оценки и защиты на тези, реферати, курсови работи и проекти по съответни дисциплини; решаване на тестови задачи.

1.4.1.1. 1) ОБЩОУНИВЕРСИТЕТСКИ КОНФЕРЕНЦИИ И НАУЧНИ СЕМИНАРИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ МЕТОДИТЕ НА ПРЕПОДАВАНЕ; 2) РЕДОВНИ ОБУЧЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ; 3) % ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ

Използване на съвременни методи на обучение и нови технологии;

Използване метода на дискусиите, презентации с помощта на мултимедия;

Доказани резултати от практическите занятия**ИЗПОЛЗВАНЕ НА СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ И НОВИ ТЕХНОЛОГИИ;**

Ръководството на факултета разработва и последователно отстоява политика на насърчване и подкрепя участието на преподавателите в научни форуми за обсъждане на проблеми свързани с осъвременяване на методите на преподаване.

Примери за такива инициативи са организираните в периода 2008-2012 г. научни конференции и семинари, а именно:

- Българо-руски семинар на тема „ Стандарти за ефективност на висшето образование в ОКС „ Магистър”, съвместно с МГППУ.
- Семинари по методика на обучението по български език и литература.
- Провеждат се редовни обучения на преподавателите за въвеждане на съвременни методи на преподаване.
- Работни срещи „Създатели и потребители на електронни ресурси” – съвместно с ИБЕ при БАН, ВТУ, ЮЗУ – 2009 София и 2010 Пловдив – линк програми, плакати,

През периода 2008 – 2012 е проведено езиково обучение на преподавателския състав от Факултета в следните езикови курсове:

- EUROPEAN CENTRE FOR EDUCATION AND TRAINING, Europeschools, /ADULTS 3/, /level/ - Pre-Intermediate – 2008.
- EUROPEACENTRE FOR EDUCATIOAND TRAINING, Europe schools, /ADULTS 2/, /level/ - Intermediate – 2007.
- EUROPEACENTRE FOR EDUCATIOAND TRAINING, Europe schools, /ADULTS 1/, /level/- Elementary – 2007.

Нови методи на преподаване - Пътуващ семинар по методика на обучението по български език и литература

Пътуващ семинар „По стъпките на Паисий” – Програмата на пътуващия семинар. Филм за пътуващия семинар. Предаване по БНР Хоризонт. Фотоцикъл за пътуването: Десислава Любомирова, Галина Димитрова, Ванеса Иванова. Репортаж за семинара по Програма Хоризонт, 1.XI.2012, предаване 12+3 (запис). Участниците за Паисий (аудиозапис): доц. д-р Петя Бъркалова, гл. ас. д-р Борян Янев, докторант Десислава Димитрова, доц. д-р Мила Кръстева, доц. д-р Константин Куцаров, докторант Милена Джерекарова, доц. д-р Иван Русков, доц. д-р Елена Тачева, гл. ас. д-р Атанаска Тошева.

Въведени са първите модули за дистанционно обучение, което предстои да бъде въведено в по-широк мащаб след реализацията на проекта BG051PO001-4.3.04 "Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование". Той трябва да приключи с 25 е-модула в 30 дисциплини, които ще обхванат всички специалности в 2.1. Филология, както и ще се създаде модул е-българистика за мултимедийно преподаване на български език в чужбина, ползващо наградения с европейски езиков знак продукта „Български език за чужденци“, създаден по проект на програма „Сократ“ – Lingua 2 (първият по рода си интерактивен мултимедийен курс за изучаване на български като чужд език, в шест версии, за индивидуално и групово обучение).

ДИСТАНЦИОННИ МОДУЛИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ И ИЗПИТВАНЕ – MOODLEДистанционни курсове (Moodle)

2012-2013-Практически китайски език-2 (实用中文-2)

2012-2013-Практически китайски език (实用中文)

Практически руски език

Електронно-образователни среди (2011/2012)

Антична и западноевропейска литература
Увод в компютърната лингвистика
Дигитални библиотеки
Мултимедиен практикум
Новогръцки език
Стратегия на научното изследване
Българска литература след Освобождението

ДОКАЗАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЗАНЯТИЯ

Курсове с практически резултати

- Електронно публикуване (курсова работа с публикуване на научни текстове)

Експедиции

- Колекции от диалектоложки материали

Научни клубове и общности

- Лингвистичен клуб (издания за български езиковеди, библиотека БЕЛБ - <http://gardev.com/belb/>)

СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Във Филологическия факултет през последните 5 години над 25 % от общия брой на литературните източници е обновен.

В обучението се прилагат съвременни методи и форми на обучение:

- работа в платформата MOODLE [[Курсове на ФФ в moodle, 1292](#)];
- работа с мултимедия - проектори и лаптопи;
- работа с уеб базирани ресурси и програми за езиковедски изследвания - SARP, Онома софт
- работа с преводачески софтуер Традос
- работа във виртуална стая на преподавателя - <http://kemalova.info/>
- работа с мултимедиен курс за чужденци "Едно виртуално пътуване из България"
- работа с устройство TASKAM за дигитализиране на аудиозаписи от теренни проучвания;
- работа "на терен" (в НБ "Иван Вазов") с дигитализираща техника;
- пътуващ семинар [[Пътуващ семинар по методика на обучението по български език и литература, 1448](#)];
- парадигма e-science, представена с ИТ наръчник за преподаватели, докторанти и студенти.

По проект ФЛ-5 е създадена ЛИБЕ - Лаборатория за изследване на българския език. Това е Лаборатория от научно-образователен тип, оборудвана с мобилна лаборатория за теренни изследвания, подходяща за диалектоложките и други експедиции, заложили в учебните планове [[Оборудване на лабораторията за изследване на българския език](#)].

Конференции и научни семинари, свързани с осъвременяване методите на преподаване се провеждат и по катедри.

Катедрата по „Английска филология“ периодично провежда семинари, посветени на иновационни технологии и практики в преподаването. Преподавателите периодично участват в квалификационни семинари по чуждоезиково обучение, провеждани от представителствата на чуждестранни издателства като Лонгман, Макмилан, Кеймбридж. С партньорите ни от представителите на издателство Лонгман в Пловдив сме провели и обучение за работа с електронна дъска.

През февруари 2013 ние ще бъдем и домакин на международен семинар на мрежата „OPTIMALE“, чиито членове сме на тема „Информационни технологии в превода и компютърно асистиран превод“. Интерактивните методи на преподаване намират най-широко приложение

ние в практикумите по превод, които са част от практическия курс по английски език на специалност „Английска филология“

В периода от 2006 до 2010 г. в катедра „Английска филология“ се провежда курс по **Computer Mediated Intercultural Communicatio (Компютърно-медирана межкултурна комуникация)**, който е разработен и тече едновременно в ПУ и Университета Манчестър, Великобритания. Разработен на ниво учебна програма и учебни материали от международен преподавателски екип от двата университета, а именно гл. ас. Милена Кацарска (ПУ), д-р Ричард Фей (Манчестър) и д-р Сюзан Браун (Манчестър), този курс се основава на обучение въз основа на личен опит (experiential learning), както и споделено учене (collaborative learning), и свързва дистанционно в образователна среда студенти „Английска филология“ и студенти в областта на образованието от Университета Манчестър в среди като Moodle и PBWorks. Курсът използва смесена (blended learning) форма на обучение и е избираем на ниво бакалавър.

Като пример ще посочим дейността в една катедра: Руска филология.

Научни семинари и конференции по методика с участие на членове на катедрата:

- Проблемы преподавания русского языка как иностранного: новые тенденции обучения. Методически семинар совместно с Центра за международно образование на МГУ- 25-26 септември 2008.
- Руската наука, образование и култура в съвременния свят. Международна конференция – Стара Загора, 1 октомври 2008.
- Руският език в Европейския съюз: функциониране, изучаване, преподаване. Международна научна конференция – Стара Загора, 2 октомври 2008.
- Состояние и перспективы методики преподавания русского языка и литературы. Първа международна научно-методическа конференция – 3-4 ноември 2008.
- Встречи на Дунае. Горизонти сътрудничества в мире русского языка – Видин, 2009.
- Россия – традиции и будущее. Традиции и бъдеще – руският език като средство за межкултурни и икономически връзки – Кърджали, 31.03-04.04.2009,.
- Обучение русскому языку на протяжении всей жизни. Непрерывное единство всех этапов обучения русскому языку: детский сад- школа- университет. Русе, 2009.
- Летняя квалификационная школа: Современные педагогические технологии в обучении РКИ. – Варна, август 2009.
- 9. Русия в диалога на културите - научно-практическа конференция, Казанлък - октомври 2009.
- МАПРЯЛ 2010. Десятый международный симпозиум. Велико – Търново, 2010
- 11. Летняя квалификационная школа: Современные педагогические технологии в обучении РКИ.– Варна, 2010.
- 12. Лингвистический аспект обучения и исследовательская деятельность школьников – методически семинар, Пловдив, 4-6 юни 2011.
- 13. Изнесен семинар с учители от СОУ „Хр. Ботев“, Съединение на тема: „Билингвизмът в България – състояние и перспективи“ – Банско, ноември 2011.
- 14. Летняя квалификационная школа: Современные педагогические технологии в обучении РКИ.– Варна, август 2011.
- 15.Международный форум „Качество обучения русскому языку. „София, 7 – 11 юли 2012.
- 16. Летняя квалификационная школа: Современные педагогические технологии в обучении РКИ.– Варна, август 2012.
- 17. Россия и Болгария: перспективы сотрудничества в начале 21 века – Пловдив, март 2012.
- 18. Международные рабочие семинары для руководителей русских центров – Москва 2008, 2009, 2010, 2011, 2012.
- 19. Европа в подкрепа на билингвизма – научно-практически семинар, Пловдив, юни 2012.
- 20. Методическая школа русистики. Пловдив 11 – 18 октомври 2012.
- 21. Актуальные проблемы преподавания русского языка как иностранного. Пловдив, 27. 10. 2012.

- 22.VIA LIGHT – презентация на европейски проект „ Подготовка и повишаване на квалификацията на педагогическите кадри, работещи в билингвални образователни учреждения” – ноември 2012.

Преподавателите от катедрата са посетили изброените научни конференции и семинари на които са обсъждани проблеми, свързани с осъвременяване методите на преподаване. **В практическите занятия** по руски език преподавателите използват следните съвременни методи на обучение и нови технологии: метода на асоциограмата, сравнителни диаграми, целенасочено четене и четене с паузи, „ ч.а. д. а.”, рефлексия, проектни технологии. **В лекционните курсове** се използват презентации, а по време на семинарите дискусии, проекти и проблемни технологии. Студентите от IV курс руска филология имат възможност да посещават избираемата дисциплина „Инновационные технологии в обучении русскому языку” и да използват съвременните технологии по време на практиката в училищата.

1.4.1.1. КОНФЕРЕНЦИИ И НАУЧНИ СЕМИНАРИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ НА МЕТОДИКАТА НА ПРЕПОДАВАНЕ.

Възможностите за преподавателска мобилност по европейската програма „Еразъм”, както и билатералните договори с университети от Европа и Азия дават възможност на преподавателите да пътуват, да заимстват положителен опит от колеги, както и да посрещат специалисти от други ВУ, от които да черпят информация и по този начин да повишават квалификацията си на организирания семинари и дискусии.

Екипи от преподаватели в направлението участват в иновативни проекти, посветени на: ролята на информационните технологии в хуманитаристиката, българската националноезикова политика, актуалните проблеми на българския правопис и пунктуация, рецепцията на античната трагедия и др. Резултатите от тези проучвания биват използвани активно в обучението на студентите от филологическите специалности.

1.4.2. ПЕРИОДИЧНО СЕ АНАЛИЗИРАТ И ОГЛАСЯВАТ РЕЗУЛТАТИТЕ, СВЪРЗАНИ С МЕТОДИТЕ НА ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ, КАТО СЕ ВЗЕМА ПРЕДВИД И СТУДЕНТСКОТО МНЕНИЕ

Във ФФ на ПУ „Паисий Хилендарски” е изградена и се развива Система за обратна връзка, по която се получава обща и конкретна информация за отношението на обучаваните към използваните методи на преподаване и оценяване, за качеството и резултатите от обучението. В нейната основа са заложили анкетни проучвания, проследяващи различни аспекти на функционирането на конкретна учебна програма.

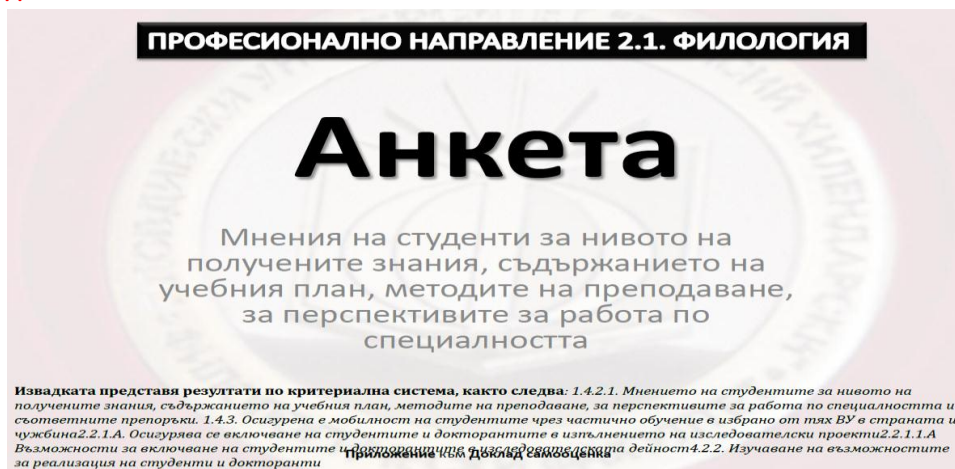
Чрез анкети се търсят: а) мнения и идеи за организацията, хода и ефективността на учебния процес, за академичната атмосфера, нивото и актуалността на учебния материал, методите на изпитване и оценяване. Те се адаптират към конкретна учебна дисциплина или конкретен аспект / проблем на обучението – езиковия практикум, комплекса теоретични дисциплини, отделна теоретична дисциплина; формите на изпитване и оценяване. Анкетите се пазят в катедрения архив две години; б) мнения на студентите, завършили обучението си по програмата – въпросите са свързани с комплексна оценка на резултатите от обучението в програмата. Анкетите целят и попълване на архива с конкретни данни за контакт със завършващите студенти. Комисията по качеството, която е изцяло ангажирана с анализа на данните, има представители във всяка катедра.

В официалната документация на катедрите се събират и отзиви на възпитаници и потребители на филологическите програми.

1.4.2.1. МНЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ЗА НИВОТО НА ПОЛУЧЕНИТЕ ЗНАНИЯ, СЪДЪРЖАНИЕТО НА УЧЕБНИЯ ПЛАН, МЕТОДИТЕ НА ПРЕПОДАВАНЕ, ЗА ПЕРСПЕКТИВИТЕ ЗА РАБОТА ПО СПЕЦИАЛНОСТТА И СЪОТВЕТНИТЕ

ПРЕПОРЪКИ.

- 1) Справки за успеваемостта на студентите;
- 2) Анкетни проучвания сред студентите за качеството на учебния процес, за целесъобразността и ефективността на използваните методи на преподаване и оценяване

ОБЩИ АНКЕТНИ ДАННИ ЗА НАПРАВЛЕНИЕТО**8 Мнения на студенти – Анкета №2****1.4.3. ОСИГУРЕНА Е МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ ЧРЕЗ ЧАСТИЧНО ОБУЧЕНИЕ В ИЗБРАНО ОТ ТЯХ ВУ В СТРАНАТА И ЧУЖБИНА**

Филологическият факултет е **един от първите в България, въвели Европейската система за трансфер на кредити**. Годици преди присъединяването на Република България към Европейския съюз - през 2000 г., чрез реализиране на съвместен проект с университета в Гент, учебните планове са реструктурирани и в тях са заложили кредити за отделните дисциплини, които позволяват чрез различни системи за студентски мобилности да се осъществява обучение в партниращи задгранични университети.

Спецификата на обучение предопределя ключовата роля и възлови позиции на Филологическия факултет в областта на международните отношения и академичен обмен на университета. Факултетът традиционно развива богата международна дейност в партньорство с водещи университети от Франция, Германия, Австрия, Русия, Великобритания, Белгия, Италия, Испания, Полша, Чехия, Унгария, Румъния, Латвия, Сърбия, Словения, Хърватска, Босна и Херцеговина, Черна гора, Албания, Гърция, Турция както в рамките на европейските програми, регулиращи академичния обмен в областта на висшето образование (ERASMUS, CEEPUS, TEMPUS), така и чрез действащите **междунституционални договори**. (Виж [Международни договори и мобилности](#)).

1.4.3.1. СТУДЕНТИ, ПРОВЕЛИ ЧАСТИЧНО ОБУЧЕНИЕ ПО ОКС В ДРУГИ ВУ У НАС И В ЧУЖБИНА

Създадена е организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти и докторанти

Деканското ръководство и катедрените колективи работят в посока осигуряване на възможност за национална и международна мобилност на студентите. В рамките на филологическия факултет са създадени много добри условия за академична мобилност на студентите по програми *Еразъм*. Подборът на студентите се осъществява чрез изпит по чужд език (на приемащата страна – английски, френски, немски и пр.) и събеседване. **Разработена е система, осигуряваща пълно признаване на положените в чуждестранните университети изпити, стажове и практики.**

Към 2012 Факултетът има сключени **36 двустранни споразумения** с университетите в Па-

риж (2), Каен, Бордо, Берлин, Дрезден (2), Гьотинген, Виена, Лафбъроу, Гент, Флоренция, Валадолид, Познан, Торун, Влоцлавек, Лодз, Биелско Бяла, Прага, Бърно, Острава, Пардубице, Будапеща, Сегед, Букурещ, Талин, Загреб, Атина, Солун, Янина, Комотини, Истанбул (3), Анкара (2), Одрин.

През периода 2007-2012 са реализирани общо **217** студентски, **108** преподавателски мобилности с цел преподаване и **25** преподавателски и непреподавателски мобилности с цел обучение, както и 3 практики по програма ERASMUS, 2 асистентски стажа по програма Коменски, 32 мобилности по програма CEEPUS с **пълно академично признаване** на активността и положените по време обучението в университетите-партньори изпити. (Виж [Изходяща мобилност – програма ERASMUS](#)).

Точна представа за конкурентноспособността на факултета дава статистиката на входящата мобилност, като следва да се подчертае факта, че по-голямата част от пристигащите за едносеместриално обучение по програма Еразъм чуждестранни студенти продължават престо си и през втория семестър като се възползват от клаузите на междуинституционалните договори или се връщат след години като стажанти в рамките на т. нар. Еразъм практика или докторанти. (Виж [Входяща мобилност – програма ERASMUS](#)).⁹

Впечатляващ е броят на гостуващите чуждестранни преподаватели и лектори през периода 2007-2012 - **86**. (Виж [Гостуващи чуждестранни преподаватели и лектори](#)).

Относително най-висок е броят на чуждестранните лектори във Филологическия факултет. За периода 2007-2012 техният общ брой е 11.

5 преподаватели от факултета са лектори в чуждестранни университети. (Виж [Лектори от факултета в други страни](#)

В рамките на филологическия факултет са създадени много добри условия за академична мобилност на студентите по програми *Еразъм*. Подборът на студентите се осъществява чрез изпит по чужд език (на приемащата страна – английски, френски, немски и пр.) и събеседване.

За студентите от специалност „Френски филология“ е осигурена мобилност във френски университети в Париж, Сорбона IV (френски език и френска литература), Университета в Каен Бас-Норманди, (френски език за чужденци, френска литература).

За периода 2008/2012 г. по тази програма общо 6 студенти специалност "Приложна лингвистика с два чужди езика (първи немски)" са получили стипендии за четиримесечно обучение в Германия в градовете Дрезден и Гьотинген.

Предвидена е мобилност за студентите от магистърската програма СФ чрез частично обучение в чужбина по програма „Еразъм“.¹⁰

Освен ежегодните Еразъм обмени студентите от специалност **Балканистика** осъществяват научноизследователски и обучителни престои в Гърция и по други програми. Такива са:

- Десетдневен семинар по гръцки език, организиран от преподаватели от Пловдивския университет (гл. ас. Галина Брусева и гл. ас. Величка Гроздева) всяко лято на о. Парос. В този семинар се включват и възпитаници от останали университети в България и на Балканите, в които се изучава новогръцки език.
- Летен курс по новогръцки език за чужденци към Атинския университет (ТИЕСПА) със стипендии.
- Летен семинар по новогръцки език, история и литература на IMXA, гр. Солун.

Студентите от специалността Руска филология – редовно и задочно обучение имат възможност да пътуват по време на следването си в европейските университети, с които имаме

⁹ Френска филология: една мобилност на докторант - Нина Чочева, във Франция, май-юни 2012 г., Париж 8, стипендия от Френския културен институт.

¹⁰ Приложение [Студенти СФ – мобилности](#).

сключени договори по програма „Еразъм”, както и по билатералните договори със следните университети:

- Русия
- – Москва (2 ВУ): Институт за руски език „А. С. Пушкин”; МГППУ;
- – Санкт-Петербургският държавен университет;
- – Тулският държавен педагогически университет;
- – Университетът в Брянск;
- – Университетът в Бердянск;
- Украйна
- – Университетът в Запорожие
- Беларус
- – Беларуският държавен университет, Минск.

За отчетния период 9 студенти от специалността РФ, редовно обучение, са пътували в други европейски университети по програма „Еразъм”, при което се забелязва тенденция към увеличаване на броя им.

Създадена е организация за привличане, прием (интервю) и адаптиране (периодично провеждане на информационни срещи за разясняване на условията и процедурите при обучение и практика).

През отчетния период по билатералните договори с университетите в Русия, Украйна и Беларус на езикови курсове са пътували общо 32 студенти от специалността (виж [листата на студенти русисти, пътували по различни програми](#)).

В Специалността Славянска филология за отчетния период от 2008 година до 2012 г. от България за Полша или Чехия са пътували и осъществили обучение общо 79 студенти, а от Полша или Чехия са осъществили обучение в ПУ „Паисий Хилендарски” - 58 бр. студенти.

Пример за ефикасно изпълнение на обмена по Еразъм е опитът на катедрата по славянска филология, която осигурява достатъчно места за бохемисти и полонисти, в малка степен и за сърбохърватисти да пребивават в съответните страни и да овладеят качествено избрания славянски език (виж [листата на студенти слависти, пътували по Еразъм за периода 2007-2012](#)).

Във Филологическия факултет е създадена **организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти и докторанти.**

През 2008 година към Филологическия факултет е създадена 10-членна Комисия за международна дейност, в чийто състав влизат представители от всички катедри, осигуряваща масово и успешно участие на студентите от всички филологически специалности в различни международни програми и проекти за студентска мобилност (ERASMUS, CEEPUS и др.).

Комисията подготвя и координира процеса на привличане, прием, подготовка за адаптиране към академичния живот и чужда среда, отчитането и пълното признаване на положените изпити както за текущия, така и за бъдещ период на обучение.

Привличането на студентите към този вид мобилност започва още преди фактическото им постъпване в университета – в началото на всяка година със старта на кандидатстудентската кампания, в **Деня на отворените врати**, в изнесените информационни срещи (традиционно провежани в градове като Стара Загора, Казанлък, Ямбол, Сливен, Кърджалии и др., училищата на които са основни източници на студенти във факултета). Информация за възможностите за участие в международни програми за студентски обмен е включена в сайтовете на отделните катедри и в рекламните материали на отделните специалности (брошури и видеоклипове).

В деня на откриване на новата академична година, при първата среща на първокурсниците по специалности се представят възможностите за обучение, практика и езикови стажове, в чуждестранните университети, с които факултетът поддържа партньорски отношения. Предва-

рително се разясняват се и правилата, условията и процедурите по селекцията и реализацията на тези мобилности, независимо от факта, че право на участие в тези програми имат студентите, завършили минимум два семестъра от обучението си в съответната специалност. Целта на тази предварителна работа е не само да информира, но и да стимулира сериозната подготовка и постигането на много добър успех от положените изпити не само по съответния чужд език, но и по всички останали предмети.

В началото на учебната година, освен общата за университета **Информационна среща за програма Еразъм**, се провежда информационна среща, предназначена само за студентите от Филологическия факултет, на която присъстват координаторите на международната дейност от различните катедри, като и студенти, вече успешно реализирали подобна мобилност. За пореден път се коментират условията, процедурите по прием, селекция и отчитане на мобилността, сроковете и документите, необходими на различните етапи от подготовката, реализацията и отчитането на мобилността. Посочват се източниците на подробна и актуална информация – сайта на университета, сайта на факултета и отделните катедри, електронните адреси на съответните Еразъм отдели и координатори на чуждестранните университети, телефоните на координаторите по катедри и на доброволци-студенти от факултета, готови да споделят опита си с по-младите си колеги.

Осигурени са индивидуални и групови консултации с координаторите по специалности и факултетния координатор както на предварителния етап на подготовката за кандидатстване, така и след селекцията, по време на подготовката за заминаване, по време на самото обучение (ако и необходима промяна в споразуменията за обучение или при възникнали въпроси и проблеми) и след завръщането на студентите. Обект на обсъждане са конкретни въпроси, свързани с избора на подходящ университет, избора на дисциплините в подготовката на споразумението за обучение, пътуването, настаняването, контактите с представителите на институцията-домакин. Акцентираща се върху възможността да се посещават лекционни курсове и семинари, предлагани от различни факултети на университета-домакин, както и такива, които съответстват на индивидуалните интереси и предпочитания на студентите.

Успоредно с координирането на изходящата мобилност, катедрените и факултетният координатори са ангажирани и с посрещането, приема и адаптацията на чуждестранните студенти, които се обучават по различни международни програми и не само във Филологическия факултет.

Факултетът осигурява възможност за обучение по български език за всички чуждестранни студенти от всички факултети на университета, което се провежда от Департамент “Езикова и специализираща подготовка”. В посрещането, настаняването и адаптацията на чуждестранните студенти се включват и студенти-доброволци от факултета с опит от участие в подобни програми. Ежегодно се провежда информационна среща с новодошлите чуждестранните студенти за запознаване с града, университета, факултета и студентите от различните специалности. Чуждестранните студенти получават информационен пакет, съдържащ карта на града, рекламни материали за университета и факултета, справочник на студента, книжка с учебните планове.

Осигурени са индивидуални и групови консултации с факултетния и катедрените координатори, които подпомагат адаптацията на чуждестранните студенти, запознавайки ги както с режима на работа на факултета, различните административни отдели, инспектори и секретари, така и с възможностите за използване на учебната среда - компютърни зали, лаборатории, библиотеки и възможностите за пълноценно включване в академичния живот на факултета чрез програмите, предлагани от езиковите центрове.

Координаторите ежедневно насочват, подпомагат, корегират, контролират и в края на обучителния период отчитат изпълнението на споразуменията за обучение и изготвят акаде-

мичните справки, които чуждестранните студенти вземат със себе си преди заминаването си, а не получават впоследствие по пощата.

По време на престоя им в България се организира културна програма, включваща екскурзии, посещения на забележителности, концерти, изложби, театрални постановки, спорни състезания. Традиция е провеждането на вечери – на различните езици и култури, вечер на различните националности, на които българските студенти заедно с чуждестранните им колеги представят богата програма – рецитали, музикални изпълнения, кулинарни изложби. Чести гости на тези вечери са представители на дипломатически мисии, чуждестранни лектори, университетски преподаватели, поети, писатели, художници и артисти.

Центърът за езици и интеркултурна комуникация на факултета организира тренинги за подготовка и адаптация за заминаващи и пристигащи студенти с участието на български специалисти и чуждестранни експерти. Изключително постижение за отчетния период е успешното изпълнение на европейски проект VOCAL, предоставящ възможности за бърза и лесна адаптация на студенти в чуждоезикова и различна културна среда с възможност за самоподготовка в безплатен онлайн режим.

Доказателство за успешната реализация на тази политика по отношение на чуждестранните студенти е фактът, че през учебната 2010/2011 се обучават 44 чуждестранни студенти от, а през учебната 2012/2013 година в ФФ се обучават 52 чуждестранни студенти. От тях над 39 чуждестранни студенти от 10 страни са в специалности от професионално направление 2.1. Филология. ([Списък на студенти от други страни](#)).

- Освободени са от такси студенти от Украйна и Молдова (по ПМС 103/1993г.).
- Българска такса за обучение заплащат студентите от Сърбия, Албания (по ПМС 103/1993г.) и Македония (по ПМС 228/1997г.).
- Студентите с двойно гражданство заплащат 1/2 такса за обучение.
- Студентите по ПМС 103/1993г. и 228/1997г. получават стипендии при облекчени условия.
- Чуждестранните студенти имат право на общежитие.

През учебната 2013/2013 беше приет първият редовен чуждестранен докторант от Чешката република (завършил бакалавърска степен в университета Пардубице, Чехия).

Справки за 2008-2012 - брой на студентите от 2.1. Филологии - бакалаври и магистри, обучаващи се по европейските програми за обмен на студенти и докторанти.

ЛЕКТОРИ ОТ ФАКУЛТЕТА В ДРУГИ СТРАНИ

Година	Брой чуждестранни лектори	Брой наши лектори в чужбина
2007/2008	4	2
2008/2009	3	2
2009/2010	4	3
2010/2011	3	3
2011/2012	7	5
2012/2013	5	5

0-VI Лектори (наши и чужди)

ИЗХОДЯЩА МОБИЛНОСТ – ПРОГРАМА ERASMUS

Година	Брой студентски мобилности	Брой преподавателски мобилности
2007/2008	40	20

2008/2009	51	17
2009/2010	34	19
2010/2011	49	31
2011/2012	43	28
2012/2013	30	38

0-VII Изходяща мобилност (Еразъм)

ВХОДЯЩА МОБИЛНОСТ – ПРОГРАМА ERASMUS

Година	Брой студентски мобилности	Брой преподавателски мобилности
2007/2008	26	4
2008/2009	31	12
2009/2010	22	12
2010/2011	27	16
2011/2012	35	21

0-VIII Входяща мобилност (Еразъм)

1.5. ПОЛАГАТ СЕ СПЕЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ВИСОКОТО КАЧЕСТВО НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРОФИЛИРАЩЕТЕ ДИСЦИПЛИНИ

В Пловдивския университет функционира **Системата за осигуряване на качеството на обучението**, чиято цел е въвеждането и поддържането на съвременни форми на обучение на студентите. Чрез Системата са регламентирани и инициирани конкретни дейности, структурирани са Комисии по качеството на университетско и факултетно равнище. организирани са и са насочени действия в 10 направления, като оценката за тяхното изпълнение се извършва чрез пакет от показатели и стандарти.

Във Филологическия факултет, в направление **2.1. Филология**, основните грижи за високото качество на обучението са хармонизирани със следните **цели на системата**:

- да се утвърди качеството като основен критерий за дейността на структурните звена, а прегледът на качеството да стане перманентна задача на всички работещи в тях;
- да се създадат необходимите предпоставки за перманентна адаптация на стратегията към динамиката и сложността на промените във външната среда и поведението на конкурентите;
- да се генерира в академичната общност атмосфера на критично самооценяване, взаимно и конструктивно обсъждане и подпомагане за преодоляване на съществуващите слаби страни в работата;
- да се създадат гаранции за съответствие на дейността с националните и европейски образователни стандарти.
- да се постигне публичност и пълна отчетност пред обществото и заинтересованите аудитории за мисията и образователните цели, както и за етапното им осъществяване.

СИСТЕМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО, ПРОЦЕДУРИ ЗА КАЧЕСТВО (ПРОЦЕС НА ОЦЕНЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО)

Цялостното действие на пакета от показатели и стандарти, зададен от Системата за качеството, както и процесът на оценяване на качеството, може да бъде проследено в периодичните анализи, например в **доклада „Качество на преподаване“** (12 януари 2010). **Докладът**, който обобщава анкета с преподавателите, е изготвен от **Комисията по качеството (връзка)**.

1.5.1. ПРОФИЛИРАЩЕТЕ ДИСЦИПЛИНИ СЕ ВОДЯТ ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ПЪРВИ ОТД

Дисциплините в учебните планове на филологическите специалности са разпределени в следните групи: профилиращи, общофилологически (общоисторически)¹¹, задължителни и избираеми за специалността, педагогически и факултативни.

Профилиращите дисциплини оформят ядрото на образователните програми и са възложени на преподаватели на ОТД.

В структурата на тези дисциплини един преподавател извежда най-много до 2 (две) дисциплини. В структурата на задължителните и избираемите дисциплини един преподавател извежда до 3(три) дисциплини.

Всички преподаватели в профилиращите дисциплини са на първи основен трудов договор.

Представени по специалности, профилиращите дисциплини отразяват същността на филологическото образование във Филологическия факултет.

1.5.1.1. БРОЙ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ НА ПЪРВИ ОТД, КОИТО ВОДЯТ ПРОФИЛИРАЩИ ДИСЦИПЛИНИ, ОТНЕСЕН КЪМ ОБЩИЯ БРОЙ НА ПРОФИЛИРАЩЕТЕ ДИСЦИПЛИНИ

Търси се в учебните планове и в отчетите за изпълнението им след всеки семестър в катедрените тетрадки.

Съотношенията по този показател показват ясната тенденция да се търсят преподаватели за профилиращите дисциплини сред работещите на основен трудов договор, както и силната доминация на профилиращите дисциплини в утвърдените филологии за разлика от новооснованите (приложна лингвистика), където са застъпени и практически дисциплини.

Налице е тенденцията да се използват широк кръг от преподаватели; съотношението курсове/преподаватели рядко надхвърля 2 (само за Френска филология, при положение че тази специалност в 2012-2013 има само I-ви курс).

В рамките на 10% специалностите прибягват и до утвърдени специалисти на граждански договор, които увеличават професионалния авторитет на преподаването и го отварят и към други институции.

Нормална е практиката в новите специалности да има повече външни преподаватели, които намаляват като процент с утвърждаването на специалността и академичното развитие на кадри от факултета.

Такова развитие предстои за преподаването с първи немски език, където факултетът не разполага с достатъчно преподаватели доктори на ОТД и няма хабилитиран преподавател в тази област.

Присъствието на утвърдени специалисти като проф. Кънчев – испански, проф. Пороманска – новогръцки не само подпомага качествено преподаване в профилиращите дисциплини, но и влияе положително на израстването на асистентите по съответните езици.

¹¹ За специалност **Балканистика** (2.1. Филология) и **Български език и история** (1.3. Педагогика на обучението по...).

Вид дисципли- ни/Брой	Българска филология (редовно)		Българска филология (заочно)		Английска филология		Руска фило- логия (ре- довно)		Руска фило- логия (за- очно)		Френска фи- лология	
Общофилологически	10	21,74%	11	25,00%	4	10,26%	7	17,07%	6	14,63%	7	16,67%
Общоисторически	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Педагогически	8	17,39%	8	18,18%	8	20,51%	7	17,07%	7	17,07%	7	16,67%
Практически	0	0,00%	0	0,00%	4	10,26%	4	9,76%	4	9,76%	7	16,67%
Избираеми	6	13,04%	6	13,64%	4	10,26%	6	14,63%	6	14,63%	4	9,52%
Факултативни	8	17,39%	7	15,91%	4	10,26%	6	14,63%	6	14,63%	4	9,52%
Профилиращи дис- циплини	14	1:1,38	12	1:1,38	15	1:1,38	11	1:1,38	12	1:1,43	13	1:2,50
Преподаватели	11		10		10		8		8		5	
Вид дисципли- ни/Брой	Приложна лингвистика (АЕ и Ч)		Приложна лингвистика (НЕ и Ч)		Приложна лингвистика (ФЕ и Ч)		Лингвистика и ИТ		Славянска филология		Балканистика	
Общофилологически	4	8,70%	4	8,70%	4	8,70%	6	12,50%	13	25,49%	19	35,19%
Общоисторически	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	4	7,41%
Педагогически	7	15,22%	7	15,22%	7	15,22%	0	0,00%	8	15,69%	7	12,96%
Практически	12	26,09%	12	26,09%	12	26,09%	19	39,58%	6	11,76%	6	11,11%
Избираеми	4	8,70%	4	8,70%	4	8,70%	4	8,33%	3	5,88%	3	5,56%
Факултативни	4	8,70%	4	8,70%	4	8,70%	4	8,33%	4	7,84%	4	7,41%
Профилиращи дис- циплини	15	1:1,75	15	1:1,75	15	1:2,00	15	1:1,67	17	1:1,42	11	1:1,22
Преподаватели	7		7		8		9		12		9	
Вид дисципли- ни/Брой	Актуална българистика Е		Актуална българистика Л		Актуална русистика		Приложна лингвистика (испански)		Лингвистика и превод		ПН 2.1.Филология	
Общофилологически	6	66,67%	6	66,67%	4	50,00%	4	80,00%	6	75,00%	7,1	15,76%
Общоисторически	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0,2	0,62%
Педагогически	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	4,8	12,60%
Практически	0	0,00%	0	0,00%	2	25,00%	0	0,00%	3	37,50%	5,4	16,19%
Избираеми	3	33,33%	3	33,33%	4	50,00%	2	40,00%	5	62,50%	4,2	15,07%
Факултативни	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	3	37,50%	3,6	15,50%
Профилиращи дис- циплини	9	100,00%	9	100,00%	8	100,00%	5	100,00%	8	100,00%	12,0	1:1,52
Преподаватели	7	1:1,29	7	1:1,29	6	1:1,33	4	1:1,25	6	1:1,33	7,9	

1.5.2. УЧЕБНИЦИ, УЧЕБНИ ПОСОБИЯ И МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕТО, КОИТО СА РАЗРАБОТЕНИ ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

1.5.2.1. БРОЙ НА ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ, КОИТО СА ОСИГУРЕНИ СЪС СОБСТВЕНИ УЧЕБНИЦИ, УЧЕБНИ ПОСОБИЯ И МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ, ОТНЕСЕН КЪМ ОБЩИЯ БРОЙ НА ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

Общо приложение за съотношение (брой профилиращи дисциплини към брой на осигурените с учебници и помагала.и

Комисията смята, че този критерия няма еднаква сила за различните специалности. Спазването му на всяка цена може да доведе до крайности като възникването на местни и нискокачествени учебни ресурси, които ще са в действие само защото са местни. В обучението по чужди езици съществуват ресурси на световно равнище и общопризнати в професионалните среди до такава степен, че правят безпредметно писането на собствени учебни ресурси. В глобалния свят е въпрос на елементарна организация и приемливи финансови средства за осигуряването на учебни ресурси с най-високо качество.

Вярно е също така, че собствените ресурси са свидетелство за авторитет и самочувствие, за натрупан опит и за специфични предимства.

С оглед на това съотношенията са съвсем нормални и приемливи: в сферата на българистика собствените ресурси са значителни; в чуждоезиковите те се ограничават до методически и помощни учебни средства.

Факт е също така, че обемът на собствените учебни ресурси е в тясна връзка с квалификационната структура на специалността и с динамиката на академичното израстване на преподавателския състав, водещ лекционни профилиращи курсове.

ПРИЛОЖЕНИЕ УЧЕБНИЦИ, УЧЕБНИ ПОСОБИЯ И МАТЕРИАЛИ ПО СПЕЦИАЛНОСТИ

1.5.2.1. Брой на профилиращите дисциплини, които са осигурени със собствени учебници, учебни пособия и материали за обучение, отнесен към общия брой на профилиращите дисциплини

Общ брой профилиращи дисциплини

Профилиращи дисциплини, осигурени със собствени учебници

Българска филология (редовно)	14	12
Българска филология (задочно)	12	11
Английска филология	15	4
Руска филология (редовно)	11	6
Руска филология (задочно)	12	6
Френска филология	13	1
Приложна лингвистика (АЕ и Ч)	15	3
Приложна лингвистика (НЕ и Ч)	15	2
Приложна лингвистика (ФЕ и Ч)	15	3
Лингвистика и ИТ	15	5
Славянска филология	17	7
Балканистика	11	6
Актуална българистика Е	9	9

Актуална българистика Л	9	9
Актуална русистика	8	3
Приложна лингвистика (испански)	5	3
Лингвистика и превод	8	2
ПН 2.1.Филология (средно)	12	5

Учебно-научните ресурси, създадени от преподавателите в направление са видими в таблиците с научната продукция, приложени към част втора.

В отделно приложение могат да се видят приносите на три катедри в тази област

Английска филология Руска филология Балканистика